

# AGRO

MEDIA  
Publicație Periodică a Federației Naționale  
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 13 (57), 5 august 2009

# inform

Efectele schimbărilor climaterice pot fi diminuate prin

## Transfer de inovații în activitatea agricolă

**Savanți cu renume mondial vor discuta la Chișinău soluții pentru durabilitatea agriculturii în noile condiții de climă**

Schimbările climaterice nu mai sunt un mit sau ficțiune. Au devenit deja realitate și continuă să se manifeste din ce în ce mai violent. Moldova nu a rămas neatinsă de modificările climei la nivel global. Alternările secetelor și a inundațiilor devin, se pare, ceva firesc pentru țara noastră.

Calamitățile produc în fiecare an prejudicii de sute de milioane de lei și se manifestă tot mai distructiv, afectând nemijlocit și activitățile economice, și cele de ordin social.

În acest context, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova "AGROinform" și ONG "Solaris" organizează în toamna curentă prima Conferință Internațională "Transferul de inovații în activitatea agricolă. Schimbarea climei și dezvoltarea durabilă". Evenimentul este planificat pentru 11-13 noiembrie și va reuni savanți din Elveția, Olanda, România, din statele CSI etc, producători agricoli, reprezentanți ai societății civile și ai autorităților. Scopul Conferinței este informarea agricultorilor și a publicului larg despre efectele schimbărilor climei și importanța mobilizării societății în diminuarea acestora, precum și adaptarea sectorului agricol la provocările globale.

*Continuare în pagina 3*



**PRONOSTICUL  
dezvoltării și răspândirii  
dăunătorilor și a bolilor  
principale ale culturilor  
agricole pentru luna**

**august**



**pag. 6**

**Pasiune din  
copilărie – baza  
unei afaceri  
de succes**

**pag. 7**



**Prin Terminalul de la Giurgiulești**

**Cerealele din  
Moldova pot fi  
exportate pe  
cale maritimă**

**pag. 12**

## Moldovenesc înseamnă toxic?



**Alexandru Gîscă**

Sfârșitul lunii iulie-începutul lunii august este caracteristic pentru Moldova prin abundență de fructe și legume care bucură ochiul și tentează gustul. Piețele sunt pline de fructe și legume autohtone, care fac concurență serioasă producției de import.

Această abundență determină și o ieftinire considerabilă a producției agroalimentare, ceea ce o face mult mai accesibilă unui număr tot mai mare de populație. Este un fenomen salutar, numai că el are și o latură mai puțin plăcută. Medicii atenționează că, zilnic,

cel puțin trei copii sunt internați în spitale cu alergii provocate de consumul fructelor și legumelor pline de chimicale. Numărul real al copiilor afectați este cu mult mai mare. Suferă și maturii, care mai rar apelează la medici, preferând să se descurce cu forțe proprii.

Aceste intoxicații sunt provocate de nitrați și nitriți, a căror concentrație în pepeni roșii și galbeni, piersici, alte fructe și legume depășește de multe ori normele admisibile și le transformă în veritabile arme chimice. În goana după productivitate și termeni cât mai mici de coacere, unii fermieri nu mai consideră necesar să țină cont de sănătatea celor care vor consuma legumele „accelerate”.

Fenomenul este agravat de faptul că mulți moldoveni dau preferință producției autohtone, fiind convinși de superioritatea calităților gustative ale fructelor și legumelor moldovenești în comparație cu cele de import, chiar

dacă nu întotdeauna au un aspect estetic atractiv.

Cu regret, însă, moldovenesc devine sinonim cu toxic. Și totuși mai mulți consumatori preferă să cumpere produse de import, pe motiv că acestea sunt supuse unor teste înainte de a fi livrate pe piețe străine.

Producătorii noștri au ajuns la o situație absurdă – producția destinată exportului, dat fiind faptul că este supusă unor controale drastice, este calitativă. În schimb ceea ce este livrat pe piața internă nu poate fi consumat fără risc pentru sănătate. Autoritățile fitosanitare din Moldova declară că nu sunt în stare, fizic, să efectueze teste pentru fiecare lot de producție agroalimentară comercializată în piețe. Și pe lângă acestea, cantități importante de fructe și legume sunt comercializate pe stradă, la marginea drumurilor, direct din câmp. Una din soluții este imple-



mentarea bunelor practici agricole și respectarea normelor de utilizare a pesticidelor, a stimulatorilor de creștere și a altor substanțe chimice.

Goana după profiturile de moment poate afecta serios imaginea pro-

ducătorilor locali și va determina cumpărătorul să renunțe la fructele și legumele potențial periculoase pentru sănătate. Iar în condițiile concurenței dure, nișa pierdută de fermieri nu va fi mult timp vacantă.

**Federația Agrigultorilor AGROinform prezintă prețurile zilnice angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova**

Prețuri la unele produse agricole colectate la 30 iulie 2009

Informația zilnică despre prețuri o puteți accesa pe [www.agravista.md](http://www.agravista.md)

| Denumirea produsului     | Piața agricolă Edineț |            |            | Piața angro Bălți |            |            | Piața angro Chișinău (Albișoara) |            |            | Piața agricolă Ungheni |            |            | Piața agricolă Cahul |            |            |
|--------------------------|-----------------------|------------|------------|-------------------|------------|------------|----------------------------------|------------|------------|------------------------|------------|------------|----------------------|------------|------------|
|                          | Preț minim            | Preț maxim | Preț mediu | Preț minim        | Preț maxim | Preț mediu | Preț minim                       | Preț maxim | Preț mediu | Preț minim             | Preț maxim | Preț mediu | Preț minim           | Preț maxim | Preț mediu |
| <b>Legume</b>            |                       |            |            |                   |            |            |                                  |            |            |                        |            |            |                      |            |            |
| Ardei dulce              | 7.00                  | 9.00       | 8.00       | 6.50              | 7.00       | 7.00       | 7.50                             | 9.00       | 7.50       | 9.00                   | 10.00      | 10.00      | 9.00                 | 10.00      | 9.00       |
| Cartofi                  | 3.00                  | 4.00       | 3.50       | -                 | -          | -          | -                                | -          | -          | 4.00                   | 5.00       | 5.00       | -                    | -          | -          |
| Cartofi timpurii         | -                     | -          | -          | 1.60              | 4.00       | 3.00       | 3.80                             | 4.50       | 4.30       | -                      | -          | -          | 3.30                 | 4.50       | 4.00       |
| Castraveți               | 1.50                  | 3.00       | 3.00       | 2.50              | 3.50       | 3.00       | 4.00                             | 4.50       | 4.00       | 4.00                   | 5.00       | 5.00       | 3.00                 | 3.00       | 3.00       |
| Ceapă albă               | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 10.00                            | 10.00      | 10.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Ceapă galbenă            | 2.50                  | 2.50       | 2.50       | 2.00              | 3.50       | 3.00       | 3.00                             | 4.00       | 3.50       | -                      | -          | -          | 2.50                 | 3.50       | 3.50       |
| Ceapă roșie              | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 13.00                            | 13.00      | 13.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Ceapă verde (cozi)       | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 30.00                            | 30.00      | 30.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Ciuperci Champignon      | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 25.00                            | 25.00      | 25.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Dovlecei                 | 2.00                  | 2.00       | 2.00       | 1.00              | 1.50       | 1.50       | 2.00                             | 2.00       | 2.00       | 2.00                   | 2.00       | 2.00       | 1.50                 | 2.00       | 1.50       |
| Morcov                   | 4.00                  | 6.00       | 5.00       | -                 | -          | -          | -                                | -          | -          | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Morcov timpuriu          | -                     | -          | -          | 5.00              | 6.00       | 5.50       | 4.50                             | 4.50       | 4.50       | -                      | -          | -          | 4.00                 | 5.00       | 5.00       |
| Pătrunjel                | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 20.00                            | 20.00      | 20.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Roșii de seră            | 3.00                  | 4.00       | 3.50       | -                 | -          | -          | 3.00                             | 4.00       | 3.00       | -                      | -          | -          | 3.50                 | 5.00       | 4.00       |
| Roșii de câmp            | 2.00                  | 3.00       | 2.50       | 2.00              | 4.00       | 3.00       | -                                | -          | -          | 2.50                   | 3.50       | 2.50       | -                    | -          | -          |
| Salată                   | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 30.00                            | 30.00      | 30.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Sfeclă de masă           | 4.00                  | 4.00       | 4.00       | -                 | -          | -          | -                                | -          | -          | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Sfeclă de masă timpurie  | -                     | -          | -          | 2.00              | 3.50       | 2.50       | 1.50                             | 1.50       | 1.50       | -                      | -          | -          | 2.50                 | 2.50       | 2.50       |
| Usturoi                  | -                     | -          | -          | 12.00             | 12.00      | 12.00      | 13.00                            | 14.00      | 13.00      | -                      | -          | -          | 15.00                | 15.00      | 15.00      |
| Varză                    | 2.00                  | 2.00       | 2.00       | -                 | -          | -          | -                                | -          | -          | 2.50                   | 3.50       | 3.00       | -                    | -          | -          |
| Varză conopidă           | -                     | -          | -          | 6.00              | 6.00       | 6.00       | 4.00                             | 4.00       | 4.00       | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Varză de pechin          | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 15.00                            | 15.00      | 15.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Varză timpurie           | -                     | -          | -          | 2.00              | 2.50       | 2.50       | 2.30                             | 2.50       | 2.30       | -                      | -          | -          | 2.80                 | 2.80       | 2.80       |
| Vinete                   | 2.00                  | 3.00       | 2.50       | 3.00              | 4.00       | 3.00       | 4.00                             | 4.00       | 4.00       | 5.00                   | 5.00       | 5.00       | 3.50                 | 3.50       | 3.50       |
| <b>Fructe</b>            |                       |            |            |                   |            |            |                                  |            |            |                        |            |            |                      |            |            |
| Mere                     | -                     | -          | -          | 2.00              | 3.00       | 2.00       | 3.00                             | 10.00      | 3.00       | -                      | -          | -          | 7.00                 | 7.00       | 7.00       |
| Mere Golden              | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | -                                | -          | -          | -                      | -          | -          | 14.00                | 14.00      | 14.00      |
| Mere Rihard              | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 10.00                            | 10.00      | 10.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Pepene galben (zemos)    | 5.00                  | 6.00       | 5.00       | 6.00              | 8.00       | 6.50       | 3.50                             | 6.00       | 3.50       | -                      | -          | -          | 5.00                 | 6.00       | 6.00       |
| Pepene verde (harbuz)    | 2.50                  | 4.00       | 3.00       | 3.00              | 4.00       | 3.00       | 2.50                             | 3.00       | 2.50       | 3.50                   | 5.00       | 4.00       | 3.50                 | 3.50       | 3.50       |
| Pere                     | -                     | -          | -          | 10.00             | 10.00      | 10.00      | 10.00                            | 10.00      | 10.00      | -                      | -          | -          | 7.00                 | 7.00       | 7.00       |
| Piersici                 | 8.00                  | 10.00      | 8.00       | 8.00              | 10.00      | 8.00       | 8.50                             | 11.00      | 9.00       | -                      | -          | -          | 8.00                 | 10.00      | 9.00       |
| Portocale                | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 16.00                            | 16.00      | 16.00      | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Prune                    | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 8.00                             | 9.00       | 8.00       | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Struguri albi de masă    | -                     | -          | -          | 10.00             | 28.00      | 10.00      | 12.00                            | 25.00      | 12.00      | -                      | -          | -          | 7.00                 | 7.00       | 7.00       |
| Struguri de masă Moldova | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | -                                | -          | -          | -                      | -          | -          | -                    | -          | -          |
| Struguri roșii de masă   | -                     | -          | -          | -                 | -          | -          | 25.00                            | 25.00      | 25.00      | -                      | -          | -          | 12.00                | 12.00      | 12.00      |

## Vinurile moldovenești vor fi prezentate pe piața poloneză în cadrul unui Festival specializat

**Un Festival al vinului și culturii moldovenești va fi organizat, în perioada 9-12 septembrie, în Polonia, în cadrul celei de-a XIX-a ediții a Forumului Economic din orașul Krynica.**

Ca și în cadrul altor festivaluri ale vinului, evenimentul de Polonia are drept scop promovarea imaginii Republicii Moldova pe piața internațională, a vinurilor moldove-

nești și sporirea interesului investitorilor polonezi pentru proiectele din țara noastră. Evenimentul va fi organizat de către Ministerul Economiei și Comerțului, în comun cu Organizația de Promovare a Exportului din Moldova și Agenția Agroindustrială "Moldova-Vin". Anul trecut, pe piața poloneză au fost exportate vinuri în valoare de circa 9,5 mln USD, sau cu 65 la suta mai mult decât în anul precedent.

## În sezonul curent au fost recoltate peste 68 mii tone de legume și peste 43 mii tone de fructe

**Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare susține că până în prezent legumicultorii din Moldova au recoltat producție în volum de 68,09 mii tone.**

De asemenea, în sezonul curent, deja au fost expuse spre vânzare 28,8 mii tone de cartofi, 9 mii tone culturi de bostănărie și 43,28 mii tone de fructe.

Potrivit unui studiu al Federației AGROinform, majoritatea legumelor vândute în piețele din țară sunt de producție autohtonă. De asemenea, o bună parte dintre acestea sunt de pe câmpuri, lăsând în urmă producția de seră.

De asemenea în anul curent au fost exportate 49,6 mii tone fructe și legume, inclusiv 25,2 din roada anului curent.



## Ardeii și vinetele au devenit accesibile în toate piețele din țară

**Cele mai așteptate legume de sezon – ardeii dulci și vinetele – au apărut în toate piețele agricole din țară. Producția este în mare parte autohtonă, scoasă la vânzare de legumicultorii care dețin sere, arată un raport al Federației AGROinform.**

Potrivit sursei citate, cele două tipuri de legume au devenit accesibile și după prețul anunțat de producători, datorită ofertei mari. Astfel, vinetele se vând la un preț care variază între 4 și 8 lei pentru un kilogram. Ardeii sunt mai scumpi, prețul acestora variind între 9 și 19 lei/kg.

Legumicultorii promit pentru următoarele săptămâni producție de câmp.



## Roșiile de câmp fac concurență producției de seră

**Roșiile de câmp lasă tot mai puțin spațiu în piețe pentru producția de seră, datorită prețurilor de două ori mai mici față de cele crescute în seră.**

Potrivit unui studiu de preț efectuat de AGROinform în cinci piețe agricole agro din toate regiunile țării, roșiile de câmp sunt tot mai des întâlnite în piețe. Astfel, roșiile de câmp se vând la un preț de 2-5 lei pentru un kilogram, pe când prețul celor de seră, datorită aspectului, variază între 3,5-6 lei pentru un kilogram.

În cel mai scurt timp, roșiile de câmp vor acapara în totalitate piața agricolă, deținând liderismul în topul vânzărilor legumelor până în luna octombrie inclusiv.



Efectele schimbărilor climaterice pot fi diminuate prin

# Transfer de inovații în activitatea agricolă

**Aurelia BONDARI,**  
**Director executiv al AGROinform,**  
**co-organizator al evenimentului**

Schimbările climaterice reprezintă una dintre provocările majore ale secolului nostru. Acest fenomen a dictat apariția unui domeniu complex de cercetare și cunoaștere, pentru a se putea lua măsuri imediate și corecte

Urmare din pagina 1

Agricultura este unul dintre sectoarele cele mai vulnerabile la schimbările climatice, care agravează și multiplică problemele existente atât în Republica Moldova, cât și în alte țări. Această situație alarmantă presupune nu doar constatări și dezbateri științifice, dar și eforturi comune în găsirea soluțiilor și metodelor de atenuare a schimbărilor climatice.

„Asupra Republicii Moldova schimbările climaterice au un efect dublu – pe lângă prejudiciile directe cauzate de intemperii, acestea mai afectează și activitatea economică, transformând producția agroalimentară autohtonă în una necompetitivă pe plan internațional. Încălzirea globală face nerentabilă creșterea unor culturi agricole,

care vor necesita irigare pentru obținerea unor recolte satisfăcătoare. Iar irigarea va influența mult prețul de cost al grâului de exemplu”, a explicat Aurelia Bondari.

Potrivit sursei citate, schimbările climaterice vor determina fermierii să schimbe structura de producere, prin renunțarea la creșterea unor culturi tehnice, în favoarea celor cu valoare adăugată înaltă.

Conferința Internațională „Transferul de inovații în activitatea agricolă. Schimbarea climei și dezvoltarea durabilă” este individualizată prin maniera absolut nouă de abordare științifico-practică, susținută de personalități marcante ale științei internaționale din diferite domenii, cu implicarea directă a agricultorilor și a al-



tor actori interesați, care împreună pot spori aportul la diminuarea efectelor climaterice. Ideile și viziunile atât tradiționale, cât și netradiționale, expuse în sesiunile Conferinței, sperăm să genereze un dialog co-

nstructiv și oportunități de colaborare între savanți, ONG-uri, producători agricoli și alți actori interesați.

Toate temele propuse pentru



## Moldova-Vin recomandă prețuri de achiziție a strugurilor

Agentia agroindustrială „Moldova-Vin” recomandă fabricilor de prelucrare să cumpere struguri la prețuri nu mai mici de 1,6 – 3,2 lei/kg, în funcție de soi.

Tudor Copaci, directorul Moldova-Vin, a precizat marți, 21 iulie, într-o conferință de presă că pentru soiurile albe prețurile minime recomandabile constituie 1,8 - 2 lei/kg, pentru soiurile roșii – între 2 și 3,2 lei/kg, iar pentru soiurile de tip Iza-bela – 1,6 lei/kg.

Prețul de achiziție recomandat la Caberne este de 3,2 lei/kg, la Chardonnay – 2,6 lei/kg, Muscat – 2,5 kg și pentru Aligote – între 1,8 și 2 lei/kg. „Sunt prețuri orientative, recomandate

reieșind din procentul de zaharitate în struguri. Ele pot varia în funcție de cerere și ofertă, precum și de vinul care se va produce. Dacă se va produce vin de desert, prețurile ar putea fi mai mari cu 10-15%, iar pentru vinurile distilate &#8211; cu 15% mai mici”, a precizat Tudor Copaci.

El a mai spus că Moldova-Vin prognozează o recoltă o producție globală de struguri de 675 mii tone, dintre care 200 mii tone în gospodăriile casnice, iar 478 mii tone în gospodăriile de producție-marfă (100mii tone struguri de masă). Se estimează o recoltă medie la hectar de 5 tone. Pentru producerea vinului în anul curent se preconizează 345 mii tone de struguri, dintre care 315 mii tone soiuri europene, iar 35 mii tone soiuri de tip Iza-bela.



## Aproximativ patru mii litri de motorină au fost distribuite în calitate de subvenții pentru prelucrarea terenurilor agricole

**Pentru anul curent au fost acceptate spre subvenționare 491,4 mii ha din 34 de raioane ale țării, respectiv, au fost acceptate spre eliberare 4 914 mii litri de motorină pentru prelucrarea acestora, dintre care au fost distribuite 3 794,8 mii litri.**

„În scopul stimulării producătorilor agricoli”, conform Hotărârii Guvernului nr.400

din 02 iulie 2009, suprafețele însămnate cu culturi de primăvară, precum și cele cu vii și livezi, beneficia de o subvenție din partea statului în mărime de 10 l motorina la 1 ha pentru producătorii ce gestionează mai mult de 50 ha, și echivalentul a 10 l motorina în bani destinate achitării impozitului funciar celor care gestionează terenuri de până la 50 ha.

## BERD a oferit unei bănci moldovenești un împrumut de 20 mln Euro pentru creditarea IMM



European Bank  
for Reconstruction and Development

**Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) sprijină sectorul real al economiei Republicii Moldova prin intermediul unei linii de credit pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM). BERD a acordat băncii „Moldova Agroindbank” (MAIB) un împrumut de 20 milioane euro, pentru creditarea businessului mic și mijlociu.**

Linia de credit pentru MAIB va fi utilizată pentru a finanța investițiile și capitalul de lucru al companiilor mici și mijlocii din Republica Moldova. Acest împrumut este complementat de asistența tehnică din partea BERD pentru consolidarea guvernării corporative a MAIB.

De la începutul activității sale în Republica

Moldova, BERD a investit peste 300 milioane euro prin intermediul a peste 55 de proiecte în domeniul infrastructurii, precum și în sectoarele corporativ, bancar și energetic. Fondurile oferite de BERD au atras investiții suplimentare în valoare de 235 milioane euro în economia Republicii Moldova.



# Al doilea caz confirmat de gripă pandemică în Moldova

## O fetiță de un an și jumătate s-a infectată cu virusul gripal A(H1N1)

În Moldova a fost înregistrat al doilea caz de infecție cu virusul gripal A/H1N1.

Surse din cadrul Ministerului Sănătății anunță că cea de-a doua persoană contaminată este o fetiță de numai 1,5 ani, care a fost în contact cu tânăra, care s-a contaminat de noul tip de gripă în Europa. Copilul a fost internat la spitalul de boli contagioase „Toma Ciorbă”, unde sunt concentrate toate preparatele pentru tratarea virusului. Ministerul Sănătății a anunțat despre primul caz de gripă pandemică, importat în Moldova de către o tânără de 24 de ani, la data de 29 iulie curent. Până în prezent, au fost identificate 25 de persoane, care au fost în contact cu tânăra după revenirea acesteia din Europa. Toate persoanele se află sub supraveghere medicală.



## Vaccinarea moldovenilor împotriva A(H1N1) ar putea începe în toamnă

Organizația Mondială a Sănătății (OMS) va începe producția în masă a vaccinului împotriva infecției gripale A(H1N1) la finele lunii septembrie, după care va demara distribuția lui țărilor în care au fost înregistrate cazuri de contaminare. Tot în toamnă ar putea începe și vaccinarea moldovenilor aflați în grupurile cu risc sporit de infectare, a precizat în cadrul unei conferințe de presă viceministrul Sănătății Oleg Lozan.

Potrivit sursei citate, în prezent OMS desfășoară testarea clinică a vaccinului și va începe producția lui în masă la finele lunii septembrie. „În Moldova primii vor beneficia de vaccin împotriva infecției gripale A(H1N1) persoanele aflate în grupurile de risc printre care copii, medicii, vameșii, grănicerii și colaboratorii organelor de forță”, a precizat viceministrul.

Conform spuselor lui Lozan, de vaccin vor beneficia și bolnavii cardiaci, cei care suferă de obezitate și infecții respiratorii și femeile însărcinate. „Aname în cazul bolnavilor cardiaci și a femeilor gravide, infecția decurge mai virulent creînd mai multe complicații a stării de sănătate”.

Până în prezent autoritățile nu au

decis dacă vacanța copiilor va fi prelungită pentru a se evita infectarea cu A(H1N1) cum se practică în mai

multe țări unde au fost înregistrate cazuri de îmbolnăvire în masă, precizând că este prematur pentru careva pronosticuri.

Potrivit lui Lozan, în prezent populația ar trebui să se axeze pe respectarea măsurilor de profilaxie, să evite contactului strâns cu persoane care par să se simtă rău, să se spele pe mâini cu săpun cât mai des, să evite frecventarea locurilor aglomerate și de asemenea să încerce să evite plecarea peste hotarele țării.



În primul semestru

## Efectivul de animale și păsări a crescut

În semestrul I al anului 2009 situația în sectorul zootehnic a început să se redreseze, informează serviciul de presă al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA).

Astfel, potrivit surse citate, au fost restabilite, la nivelul anului 2008, efectivele de animale (cu excepția bovinelor). Efectivul de porcine a crescut de la 271 mii de capete până la 320 mii de capete, sau cu 20%. De asemenea, efectivul de păsări s-a majorat de la 23,2 mln capete până la 25,6 mln, sau cu 10%. O creștere mai puțin însemnată s-a înregistrat și în efectivul de ovine și caprine – cu 2%. Totodată, efectivul de bovine s-a micșorat cu 4%, inclusiv de vaci – cu 8,5 mii capete.

Conform unor date preliminare ale MAIA, până la finele anului curent



efectivul de porcine va crește până la 400 mii capete și va fi cu 41% mai mare față de anul trecut. De asemenea, va crește și volumul producției zootehnice cu circa 20 la sută.

Ministrul de resort notează că R. Moldova va produce anual 150-160 mii tone de carne, 610-620 mii tone de lapte, 710-720 mln de ouă, ceea ce va asigura integral necesitățile populației.

Conform prognozelor MAIA, consumul anual al produselor animale pe cap de locuitor va crește: la carne – de la 35,3 kg în anul 2009 până la 40 kg în anul 2012 (76 kg norma FAO), la lapte – se va stabili la nivel de 180-200 kg (298 kg norma FAO) și la ouă – 150 bucăți (116 bucăți norma FAO).

## Producția de vin s-a redus cu 33,6%, în ianuarie-iunie

Cantitatea de vin fabricat în perioada ianuarie-iunie curent de întreprinderile vinicole din R. Moldova s-a redus cu 33,6%, potrivit datelor oficiale ale Biroului național de statistică (BNS). Statisticile BNS arată că producția de vin în perioada menționată a constituit 610,5 mln lei. Totodată,

s-a redus și producția de băuturi alcoolice distilate cu 40,9%, la 143,5 mln lei. Potrivit estimărilor BNS, comparativ cu luna mai, în iunie curent s-a aprofundat declinul în fabricarea vinului, iar în fabricarea băuturilor alcoolice distilate acest declin s-a redus.

## Peste 2,6 mii autorizații de export în UE eliberate în șapte luni ale anului curent

În perioada 1 ianuarie - 31 iulie 2009, Ministerul Economiei și Comerțului (MEC) a eliberat 2 605 de autorizații de export pentru țările Uniunii Europene în cadrul regimului Preferințelor Comerciale Autonome (ATP).

Pentru exportul de vinuri au fost eliberate 614 de autorizații, ceea ce reprezintă 84,32% din totalul cotei acordate de către UE pentru această categorie de produse.

În ceea ce privește cota acordată pentru de zahăr alb, aceasta a fost valorificată în proporție de 88,7 %, fiind exportate 15,9 mii tone la un număr de 726 de autorizații eliberate.

Pentru exportul de orz, ministerul a eliberat 311 de autorizații. Cota acordată de către UE pentru această categorie de produse, de la începutul anului 2009, a fost valorificată în proporție de 38,8 %. Totodată, pentru exportul de porumb au fost eliberate 954 de autorizații, agenții economici valorificând o cotă de până la 95,77%. MEC mai informează că exportatorii de grâu au utilizat cota acordată de UE în regimul preferențial în proporție de 100 %, exportând o cantitate de 30 mii tone.

ATP-urile au fost acordate Republicii Moldova începând cu 1 martie 2008, cu scopul liberalizării comerțului cu UE și asigurării premiselor pentru crearea unui mediu favorabil economic și atragerii investițiilor. Astfel, R. Moldova a obținut cote la export fără achitarea taxelor la o listă de produse precum zahăr alb, vinuri, grâu etc.



## Producătorii și procesatorii de fructe și legume au format un consiliu pe filieră de produs

Producătorii și procesatorii de fructe și legume au constituit, la 23 iulie, consiliul pe filieră de produs. Potrivit unui comunicat al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), consiliul va avea drept scop majorare volumelor de achiziție a materiei prime pomilegumicole în sortimentul necesar, orientarea activității întreprinderilor de profil spre fabricarea producției finite solicitate pe piață.



De asemenea, va orienta producătorii primari spre cultivarea soiurilor de legume solicitate de industria de conserve, extinderea posibilităților de comercializare a producției finite prin fabricarea producției la comanda cumpărătorului etc.

Președinte al consiliului pe filieră de produs a producătorilor și procesatorilor de fructe și legume, a fost ales șeful direcției generale tehnologii agroindustriale, Pintilie Pârvan.

În același comunicat se menționează că o parte de fabrici de conserve au demarat sezonul de prelucrare a materiei prime proaspete și anume: S.A. „Alfa-Nistru” (Soroca), S.A. „Natur-Bravo” (Cupcini), S.A. „Agrosfera BM” (s. Pârlița, Unghești), S.A. „Fortuna-Plus” (s. Budești, mun. Chișinău), S.A. „Fabrica de conserve din Coșnița” și S.A. „Orhei-Vit”.

Pentru sezonul 2009, conform calculelor estimative, necesarul de materie primă constituie 235 mii tone, inclusiv fructe – 180 mii tone, iar legume 45 mii tone, volumele producției globale preconizate fiind de 400,0 mii tone fructe și 400 mii tone legume. Din diferite motive, principalul fiind lipsa surselor financiare, nu toate fabricile de conserve au încheiate

contracte de vânzare-cumpărare a materiei prime pomilegumicole.

În scopul majorării volumelor de achiziție a materiei prime pomilegumicole în sortimentul necesar, orientarea activității întreprinderilor de profil spre fabricarea producției finite solicitate pe piață se impune realizarea în continuare a obiectivelor ce stau în fața acestui Consiliu pe produs. Printre aceste obiective se numără: conlucrarea și cooperarea mai eficientă cu producătorii de materie primă; orientarea și cointeressarea producătorilor primari spre cultivarea soi-

urilor de legume solicitate de industria de conserve; extinderea posibilităților de comercializare a producției finite prin: fabricarea producției la comanda cumpărătorului; intensificarea studiului de marketing și a conjuncturii piețelor interne și externe; folosirea la cota maximă a posibilităților publicității, reducerea după posibilități a prețului de cost al producției finite, prin optimizarea proceselor tehnologice, cheltuielilor administrative și operaționale și a utilizării capacităților de producție.



## Prețul de referință pentru lapte calitativ a fost stabilit la cel puțin 2 lei/kg

**până în decembrie, prețurile de achiziție trebuie să crească până la 3,5 lei/kg**

Prețul de achiziție al laptelui va crește gradual, până la 3,5 lei/kg în luna decembrie. La ședința Consiliului pe filiera de produs „Bovine, lapte și carne de bovine, piei și produse procesate” a fost stabilit prețul de referință pentru lapte de calitate (cu densitatea de cel puțin 1,027). Astfel, prețul recomandat pentru luna august este de cel puțin 2 lei pentru un kg, în septembrie – 2,2 lei/kg, în octombrie – 3 lei/kg, în decembrie – 3,5 lei/kg.

Laptele necalitativ va fi achiziționat la prețuri negociabile.

Actualmente, micii producători de lapte afirmă că întreprinderile de prelucrare colectează laptele la prețul de 1,5 lei/kg, față de 3,5 lei în 2008.

Menționăm că în țară se produc anual circa 550 – 600 mii tone de lapte, dintre care se achiziționează pentru procesare circa 150 – 170 mii tone de lapte.



În condițiile în care peste 90 la sută din produse se exportă

## Leul puternic a agravat situația financiară a întreprinderilor de procesare

Întreprinderile de procesare a fructelor și legumelor se confruntă cu lipsa piețelor de desfacere a producției finite, iar în cazul în care aceasta se comercializează se propun prețuri mici, fapt ce a condus la stocarea producției finite și majorarea datoriilor creditoare.

Dat fiind faptul că cca 92 la sută din producția finită a întreprinderilor autohtone este orientată la export, menținerea cursului de schimb al valutei naționale este factorul, care a condus la înrăutățirea situației financiare la întreprinderi.



O rezervă în majorarea exportului o constituie sortimentul conservelor de fructe și legume cu specificul tradițional moldovenesc, ecologic, de o calitate incontestabilă.

Producătorii de conserve din fructe și legume din republică au posibilitatea să-și orienteze activitatea în diverse direcții, dar și în fabricarea conservelor îmbogățite cu substanțe biologice active destinate anumitor grupuri de consumatori, se arată într-un comunicat al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

În perioada ianuarie-aprilie curent, au fost exportate 23,5 mii tone conserve de legume și fructe, în valoare de 16,5 mln dolari.

## Exporturile vinurilor moldovenești în vrac se vor dubla în 2010

Până la sfârșitul anului, exportul de vinuri în vrac din Moldova pe piața rusească ar putea să atingă cifra de 3,5-4 mln decalitri. Estimările au fost făcute marți, 21 iulie, în cadrul unei conferințe de presă susținută de Tudor Copaci, directorul general al Agenției „Moldova-Vin”.

În prima jumătate a anului în curs, exportul de vinuri în vrac pe piața rusă s-a cifrat la 2 mln decalitri, cu 30% mai puțin decât în perioada respectivă a anului trecut. Actualmente vinuri în vrac pe piața rusă exportă șase companii moldovenești: Kvint, Imperial-Vin, Barza Albă, Sălcuța, Lion Gri și DC Intertraid.

„La întrevederile avute săptămâna trecută cu Ghenadi Onișenco, șeful Serviciului Federal de Control al Rusiei, am convenit asupra extinderii numărului de întreprinderi cu drept de a exporta vinuri în vrac. Am prezentat o listă cu 69 de întreprinderi moderne de vinificație primară și alta cu 34 de întreprinderi care au și linii de îmbuteliere, dar



pot exporta și în vrac. Sperăm că, după ce vor fi prezentate documentele de rigoare și după ce vor fi inspectate de experții de la Rospotrebnadzor, multe din ele vor fi acceptate și vor avea posibilitate să opereze exporturi de vinuri în vrac”, a menționat directorul de la Moldova-Vin.

„Pentru anul viitor noi prognozăm un volum de export de 7 – 8 mln decalitri”, a precizat Tudor Copaci.

În stocurile întreprinderilor vinicole din Moldova sunt circa 20 mln decalitri de vinuri în vrac.

135 de întreprinderi din ramură au contractat împrumuturi bancare în sumă de 1,4 mld lei. Având în vedere și dobânda, dar și reducerea cererii pe piețele de desfacere, multe dintre acestea se confruntă cu probleme la achitarea tranșelor de credit. Tudor Copaci a spus că „Moldova-Vin” e în căutarea unor mecanisme care ar face posibilă restructurarea acestor credite, fără ca între prinderile să achite comision băncilor.

# PRONOSTICUL dezvoltării și răspândirii dăunătorilor și a bolilor principale ale culturilor agricole pentru luna august

Există condiții de dezvoltare și în luna august a multor dăunători și boli ale culturilor agricole, care au fost varofizate de condițiile climatice din luna iulie.

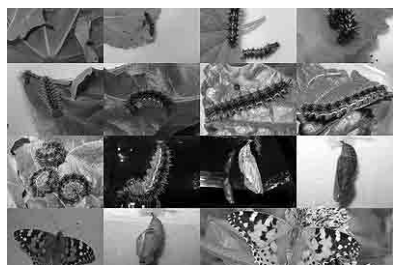
Deoarece și în luna august va continua hrănirea larvelor din vârstele superioare și imago a **lăcustelor**, din speciile cărora va fi nocivă **lăcusta italiană** îndeosebi în condiții de secetă. În perioada înaripării imago se vor forma stoluri, care vor migra la distanță mare, cu popularea pe culturile agricole.



**Înmulțirea buhei semănăturilor** din a doua generație va căpăta un caracter de masă, deoarece zborul, care a început în iulie, și depunerea pontelor vor continua. La **buha gama** va avea loc zborul fluturilor și depunerea pontelor generației a doua. Iar începând cu a doua jumătate a lunii august va începe eclozarea larvelor. La **buha varzei** va continua depunerea pontelor, numărul cărora va fi însem-



nat. Eclozarea larvelor din a doua generație se va înregistra în a doua decadă a lunii, nocivitatea cărora brusc va spori în condiții umede. Pericolul prezentat de **buha fructificațiilor** din a doua generație, care își va face apariție în prima jumătate a lunii este mai sporită, comparativ cu prima generație. Tot în această lună se va semna și a treia generație. La buruieni și unele culturi agricole din zona de nord se va manifesta hrănirea omizilor **fluturului de scăieți** din a doua generație.



Ieșirea din diapauza estivală a **gândacului ghebos** se va manifesta pe parcursul lunii. Totodată, va continua depunerea pontelor, îndeosebi pe loturi, unde au rămas paiele și pleava de la recoltarea culturilor cerealiere. Reieșind din starea fiziologică satisfăcătoare a adultului, se prognozează nocivitate sporită, în special pe loturi cu prelucrarea minimă a solului.



Zborul fluturilor și depunerea pontelor **moliei păstăilor de soia** din a treia generație va începe în prima decadă a lunii, iar eclozarea larvelor va fi în a doua jumătate a lunii.

La **sfecla pentru zahăr** din dăunători o semnificație economică va avea **molia minieră a sfeclei** din a treia generație, nocivitatea căreia va spori în condiții



moderat secetoase. **Păduchele rădăcinilor de sfeclă** se va manifesta puternic pe loturi îmburuienite cu plante spontane din familia Chenopodiaceae și Amaranthae în condiții cu temperaturile sporite cum a aerului așa și a solului.

Din boli necesită atenție **cercosporioza sfeclei**. Simptomele acesteia au fost semnalate în iulie.



Boala se va intensifica pe timp cald cu căderea precipitațiilor periodice. Iar la alternarea timpului secetos cu cel ploios vor apărea simptome de **făinare**, care va spori pe câmpurile cu plante slăbite de condițiile climatice.



La **floarea-soarelui** se va intensifica dezvoltarea **fomozei, alternariozei**, iar în condiții ploioase se vor intensifica **putregaiurile: alb și cenușiu**.

Va continua sporirea numărului de **păduche cenușiu al varzei**, care datorită apariției în colonii a formelor aripate va contribui la extinderea focarelor. La continuitatea depunerii precipitațiilor și menținerea temperaturii aerului până la 26°C se va dezvolta **fitof-toroza tomatelor**, care la o umiditate înaltă va provoca infectarea tomatelor tardive.



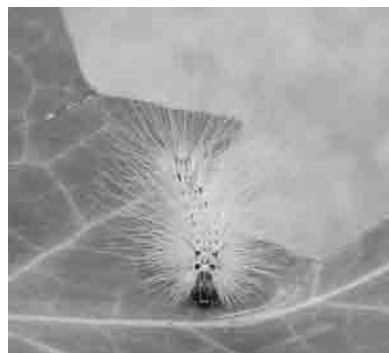
În livezile populate de **acarieni**, densitatea lor va spori la menținerea temperaturilor 29-31°C și umiditatea relativă a aerului 35-55%. În **livezile de prun**, la înmulțirea în masă, va provoca căderea prematură a frunzelor. Eclozarea larvelor



din a doua generație a **păduchelui din San-Jose** va continua până la finele lunii. Nocivitatea sporită se prognozează în livezile, unde au fost omise termenele tratamentelor împotriva primei generații. Foarte



periculoasă va fi afectarea puieților și pomilor tineri. Va spori înmulțirea **păduchelui lănos**, îndeosebi în perioada creșterii celui de-al doilea val al lăstarilor. Până la finele lunii se va prelungi zborul fluturilor **omidei păroase a dudului**. Reieșind din faptul că femelele acestei generații sunt mai fertile, se prognozează extinderea focarelor din a doua generație. Va continua



zborul fluturilor, depunerea pontelor și eclozarea larvelor din a doua generație a **viermelui merelor**, nocivitatea căruia se va ma-



nifesta mai mult, deoarece prolificitatea femelelor se prognozează mai înaltă comparativ cu prima generație. În a doua jumătate a lunii se va semna zborul fluturilor, depunerea pontelor și eclozarea larvelor **moliei coacăzului și reticulară**. Nocivitatea larvelor constituie din aceea că această generație sub acoperirea frunzei legate de fruct cu păienjenis scheletează frunza și atacă fructele.

La începutul lunii vor apărea fluturii **moliei strugurilor (eudemis)** din a treia generație, care va



depune ponte. În focare, aceste insecte pot aduce aduce pagube însemnate. Va continua dezvoltarea și răspândirea **făinării viței de vie**, infectarea bobitelor căruia va con-



tinua până la pârguirea lor. La începutul coacerii bobitelor la vița de vie în condiții temperaturi de peste 15°C și prezența pe struguri a picăturilor de apă nu mai puțin de 15 ore se va intensifica **putregaiul cenușiu**.

Bobitele afectate de moliile strugurilor, viespi, arsuri de soare, de grindină vor fi predispuse la infectarea cu **putregaiul alb**.



După concretizarea specialiștilor serviciului de stat pentru protecția plantelor a situației fitosanitare a culturilor agricole se efectuează tratamente cu produse de uz fitosanitar. La efectuarea tratărilor chimice este necesar de a respecta strict distanța loturilor tratate de la sate sau baze de odihnă, bazine la o distanță de 300 m.

**Inspectoratul General de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer**  
**Zinaida GAIBU**

# Pasiune din copilărie – baza unei afaceri de succes

Fiecare dintre noi este pasionat de anumite lucruri. Unele pasiuni sunt de scurtă durată, altele ne marchează toată viață. Este și cazul lui Ion Hanganu, antreprenor din localitatea Alexeevca, raionul Ungheni.

Pasiunea lui Ion Hanganu sunt păsările domestice. A cultivat-o din copilărie, chiar dacă mama sa îi spunea că de păsări trebuie să se ocupe femeile, că nu este activitate de bărbat.

Viitorul antreprenor a început cu câteva găini, pe care le creștea pentru necesitățile gospodăriei. Între timp, s-a documentat despre condițiile de creștere în masă a păsărilor, măsurile de profilaxie și metode selecție și s-a lansat în afaceri. La etapa inițială, la începutul anilor 1990, incuba ouă și vindea pui. Tineretul avicol se bucura de cerere constantă, fiind sănătos și rezistent.

În anii care au urmat, fermierul a participat la seminare și instruirii tematice, a vizitat instituții de selecție, ceea ce i-a permis să practice de sine stătător selecția găinelor. Ulterior, a trecut la creșterea rațelor și a găștelor, care sunt mai puțin pretențioase la hrană și „cresc ca pe drojdii”. În acest an, Ion Hanganu și-a diversificat spectrul de păsări – crește curcani și fazani.

Toată hrana pentru armata de păsări o produce singur, asigurând-o prin cultivarea cerealelor și florii-soarelui pe 10 ha de teren arabil. Cumpără numai premixuri alimentare și medicamente.

Succesul afacerii sale este asigurat de calitatea producției pe care o oferă. Omul de afaceri are și metode proprii de îngrijire și întreținere a păsărilor. Până în luna iunie le ține lângă casă, iar din iulie și până toamna târziu, toate păsările sunt

ținute la iaz, pe care-l arendează, pe așa-numita “pajiște de vară”. Acolo păsările sunt la libertate, au apă, iarbă, destul loc liber să crească mai repede.

Primăvara devreme vinde pui de 3 zile, după care comercializează păsări de 4-7 luni. Puii sunt viguroși și rezistenți, fiind pe placul cumpărătorilor. Cererea pentru puiet avicol, ouă și carne de pasăre este constant în creștere. Nu se pierde nici puful și penele, care reprezintă o excelentă materie primă pentru industria ușoară, iar gunoiul este folosit pentru fertilizarea solului.

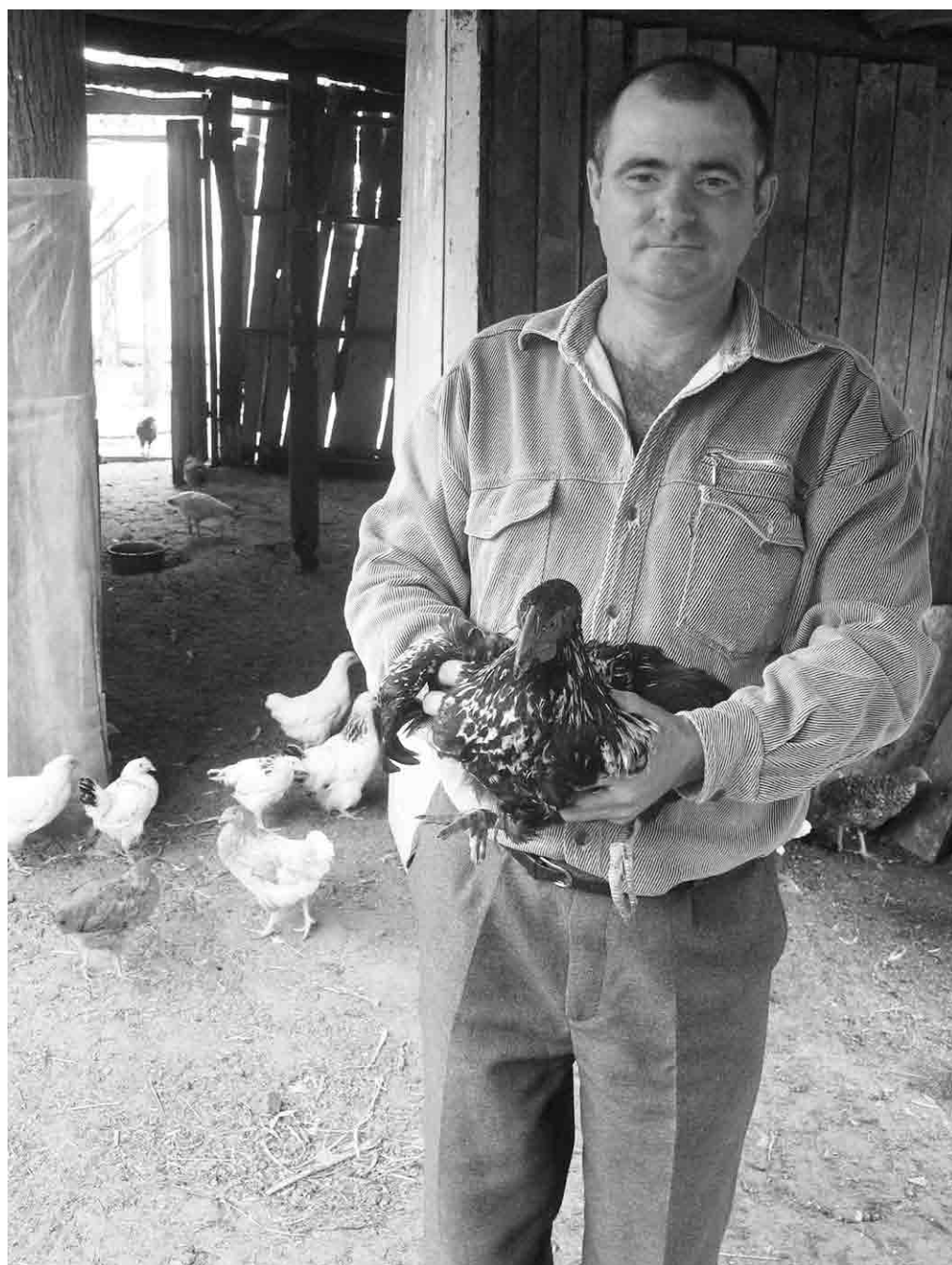
Ion Hanganu este membru al Cercului de Studiu din satul Alexeevca. În acest an, membrii cercului de studiu au ales ca temă pentru studii creșterea păsărilor domestice. Experiența și entuziasmul fermierului sunt factorii care atrag un număr mare de oameni care doresc să afle mai multe despre această „pasiune aducătoare de venit”. Astfel, a fost organizat și un schimb de experiență pentru un grup de fermieri din satul Bușila, raionul Ungheni.

Toate activitățile de gestionare a afacerii le reușește singur, fiind ajutat doar de soție. Însă, receptivitatea

Ion Hanganu este ferm convins că și-a ales cel mai profitabil hobby – înafară de satisfacția morală pe care o are din ceea ce face, mai are și posibilitatea să asigure un trai decent pentru familia sa.

Deschiderea și receptivitatea au determinat locuitorii din Alexeevca să-l aleagă pe Ion Hanganu, în 2004, primar al localității. Pe durata mandatului de ales local, fermierul a fost nevoit să-și suspende activitatea de creștere a păsărilor. Însă, Ion Hanganu a revenit în afacere în 2007 și este dispus să demonstreze că agricultura poate fi profitabilă.

**Centrul de Inițiativă Privată Ungheni**



*Ion Hanganu și-a diversificat spectrul de păsări – crește curcani și fazani*

*Toată hrana pentru armata de păsări o produce singur, asigurând-o prin cultivarea cerealelor și florii-soarelui pe 10 ha de teren arabil. Cumpără numai premixuri alimentare și medicamente*



# Rezultate finale: PCRM – 48, PLDM – 18, PL – 15, PD – 13, AMN – 7 mandate de deputat

Potrivit Comisiei Electorale Centrale, Partidul Comuniștilor a acumulat 706 732 de voturi (44.69%), Partidul Liberal Democrat din Moldova – 262 028 de voturi (16.57%), Partidul Liberal – 232 108 (14.68%), Partidul Democrat – 198 268 (12.54%) și Alianța Moldova Noastră – 116 194 (7.35%).

Celelalte trei partide care au participat la scrutin (Partidul Popular Creștin Democrat, Partidul Social Democrat și Partidul Ecologist "Alianța Verde") nu au trecut bariera de 5%.

Astfel, PCRM obține 48 de mandate de deputat, PLDM are 18 mandate de deputat, PL – 15 mandate, PDM – 13 mandate, iar AMN – 7 mandate.

Iurie Ciocan, secretarul Comisiei Electorale Centrale, a declarat că joi (6 august) sau vineri (7 august) toate documentele cu privire la rezultatele alegerilor vor fi prezentate Curții Constituționale care va decide asupra validării scrutinului.

| Concurenți electorali                                                                                                              | Voturi  | %      | Mandate |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|---------|
|  Partidul Comuniștilor din Republica Moldova    | 706,732 | 44.69% | 48      |
|  Partidul Popular Creștin Democrat              | 30,236  | 1.91%  | 0       |
|  Alianța "Moldova Noastră"                      | 116,194 | 7.35%  | 7       |
|  Partidul Liberal                               | 232,108 | 14.68% | 15      |
|  Partidul Liberal Democrat din Moldova          | 262,028 | 16.57% | 18      |
|  Partidul Democrat din Moldova                  | 198,268 | 12.54% | 13      |
|  Partidul Social Democrat                       | 29,434  | 1.86%  | 0       |
|  Partidul Ecologist "Alianța Verde" din Moldova | 6,517   | 0.41%  | 0       |

## Scenarii posibile după alegerile din R. Moldova

După alegerile parlamentare anticipate din 29 iulie, situația pe arena politică din Moldova s-a schimbat considerabil, dar rămâne încă incertă. Analistii politici străini sugerează că lucrurile ar putea evolua după două scenarii.

### 1. O amplă Coalitie alege noul președinte

O Coalitie formată din Partid Democrat și trei partide liberale ar controla 53 de locuri din Parlament, dar este nevoie de 61 pentru alegerea președintelui. O astfel de alianță ar avea nevoie să i se alăture și o parte dintre cei 48 de comuniști din legislativ.

Găsirea unui candidat (pentru funcția de șef

al statului – n.r.) de compromis ar ajuta la refacerea stabilității. Un nou președinte ar propune un premiu, care ar putea forma o Coalitie de guvernare pentru a lua măsuri împotriva crizei economice cu care se confruntă cea mai săracă țară din Europa.

### 2. Democrații și liberalii nu reușesc să formeze o Coalitie

Dacă niciun președinte nu va fi ales după două tentative, vor fi convocate noi alegeri anticipate, dar nu mai devreme de anul viitor. În această situație, impasul politic ar putea agrava criza economică cu care se confruntă țara, dependentă de împrumuturi externe și de banii trimiși de muncitorii emigranți rudelor.

### Portițe Juridice

Președintele în exercițiu, Vladimir Voronin, care a avut deja două mandate la conducerea țării și nu mai poate candida din nou, a fost ales parlamentar pe listele Partidului Comuniștilor. Potrivit legii moldovene, persoanele care fac parte din Parlament nu au dreptul să ocupe o altă funcție. Astfel, Voronin va trebui să aleagă între a fi președinte și a fi parlamentar. Opoziția su-

blinază că, dacă Voronin își va ocupa locul în Parlament, președinția va fi asigurată de noul președinte al legislativului. Numai 52 de voturi sunt necesare pentru desemnarea președintelui Parlamentului.

Ca parlamentar, Voronin ar putea deveni liderul comuniștilor și chiar ar putea conduce un guvern de Coalitie - îndeplinindu-și astfel planul de a rămâne în politică. Opoziția nu mai vrea ca el să mai aiba vreun rol politic.

### Împărțirea Puterii

Lupu, în vârstă de 43 de ani, a fost ministru al Economiei și președinte al Parlamentului și ar vrea să devină președinte, cu condiția ca alianța largă pe care o dorește să fie formată. El conduce în topul personalităților politice preferate de populație.

Vlad Filat, liderul Partidului Liberal-Democrat, este considerat un candidat puternic pentru șefia Guvernului.

Mihai Ghimpu, un parlamentar care conduce Partidul Liberal, și fostul primar al Chișinăului Serafim Urechean, șeful Alianței Moldova Noastră, sunt considerați ca având șanse mari pentru a deveni președinte al Parlamentului.



## Liderii fostei opoziții au anunțat constituirea unei coaliții în noul Parlament

### O Veste De Duminică

Liderii Partidului Liberal Democrat din Moldova (PLDM), Partidului Liberal (PL), Partidului Democrat (PD) au decis, în după-amiaza zilei de duminică, 2 august, constituirea unei coaliții în noul Parlament. Deși aflat peste hotarele țării, liderul Partidului "Alianța Moldova Noastră" (AMN) a confirmat participarea la telefon. În ajun, liderii acestor formațiuni au declarat că iau o pauză pentru week-end, dar duminică, la prânz, s-au întâlnit, într-un restaurant din afara orașului pentru a continua discuțiile despre formarea guvernării democratice.

Liderii partidelor democratice au anunțat că negocierile vor continua și că deocamdată nu s-a discutat partajarea funcțiilor în stat. Anterior, PLDM, PL și AMN au exclus orice fel de alianță cu Partidul Comuniștilor, iar Marian Lupu, liderul Partidului Democrat, a declarat că nu acceptă o colaborare bilaterală cu PCRM.



### Liderii fostei opoziții s-au arătat optimiști și în ajun

În discuțiile cu reporterul agenției, liderii PLDM, Vlad Filat, PL, Mihai Ghimpu, și vicepreședintele AMN, Iurie Colesnic, au declarat că schimbarea dorită de alegători va fi asigurată de o coaliție în formula 3 + 1 (PLDM - PL - AMN + PD). Întrunirea de vineri, 31 iulie, a celor patru lideri a fost marcată de acceptul tuturor de a forma o alianță democratică după negocierile necesare în acest sens, inclusiv referitoare la constituirea instituțiilor legislative și executive ale statului.

# Formațiunea care va bloca alegerea șefului statului poate ajunge în afara legii

Cele cinci formațiuni politice care acced în Parlament după alegerile din 29 iulie – PCRM, PLDM, PL, PDM și AMN – sunt obligate să discute și să găsească soluții pentru a desemna șeful statului. Acesta, la rândul lui, va propune candidatura primului ministru după ce va consulta formațiunile parlamentare, a declarat pentru Info-Prim Neo profesorul universitar, doctorul în drept și unul din autorii Constituției R. Moldova, Boris Negru.



Până la 5 aprilie 2010 nu mai există posibilitatea dizolvării Parlamentului, fiindcă în Constituție este clar stipulat că alegeri anticipate pot fi desfășurate o singură dată în an, iar punctul de pornire al acestei perioade este ziua constituirii Parlamentului care a fost dizolvat, deci – 5 aprilie 2009, a precizat Boris Negru.

Dreptul de a bloca votarea președintelui a fost deja folosită în acest an de cele trei partide liberale – PL, PLDM și AMN, iar această blocare a dus la dizolvarea Parlamentului. „Învingătorii, care așteptăm să creeze o alianță democratică, trebuie să discute cu PCRM și să caute soluții pentru a nu crea o criză de proporții”, a menționat specialistul în drept constituțional.

În situația creată niciuna din formațiunile parlamentare nu are numărul suficient de voturi pentru a propune și a vota de una singură candidatura șefului statului. Or, fără acesta nu poate fi desemnat nici prim-ministrul, astfel că sunt absolut necesare negocierile și discuțiile.

Boris Negru spune că Parlamentul va fi obligat să aleagă președintele R. Moldova, având posibilitatea să propună la această funcție inclusiv o persoană din afara partidelor, dar cu autoritate la cetățeni. În caz contrar, Curtea Constituțională ar putea declara în afara legii formațiunea care blochează acest proces.

Cele patru formațiuni democratice vor avea în Parlament 53 de mandate, ceea ce constituie majoritatea. Negru afirmă că, în cazul



în care ele vor constitui o alianță democratică, aceasta va fi în stare să constituie Guvernul. Următorul pas important pe care trebuie să-l facă urgent majoritatea parlamentară este separarea puterii în stat. Negru spune că nu este normal când „o putere pune condiții altei puteri”, exemplificând prin faptul că președintele țării se amestecă în puterea legislativă, numind judecătorii sau neacceptând candidaturile propuse de Consiliul Superior al Magistraturii.

Referindu-se la legalitatea funcției pe care o deține Vladimir Voronin, Negru afirmă că acesta nu mai este președinte de țară de la 8 aprilie curent. „Mandatul șefului statului, potrivit legii supreme, este exact de 4 ani, nicio zi mai mult. Doar în caz de război sau catastrofă, mandatul președintelui poate fi prelungit prin lege organică”, spune Negru, convins de faptul că poziția demonstrată de consilierii lui Voronin l-au pus sub incidența Codului penal.

## Lupu: „Unii comuniști ar putea "trăda" la votul pentru președinte”



Liderul Partidului Democrat (PDM), Marian Lupu, a sugerat vineri, că unii comuniști ar putea "trăda" la votul pentru un președinte.

Politicianul de centru, care a inițiat negocieri cu liderii formațiunilor liberale ce au acces în Parlament, consideră că este "absolut

vital" ca, mai târziu, să fie lansate discuții și cu comuniștii, care au obținut aproape 45% din voturi.

Întrebat de Reuters cum intenționează să obțină cele opt voturi, Lupu a răspuns:

"Va rog să nu vă grăbiți să trageți concluzii dacă ei (comuniștii - n.red.) sunt un monolit sau nu (...). Multe elemente ale coeziunii lor sunt bazate pe măsuri represive și teamă și nu îmi este frică să spun acest lucru".

În cazul creării unei coaliții liberale de dreapta

## PCRM anunță despre retragere în opoziție

"Partidul Comuniștilor este pregătit pentru un dialog cu oponenții săi pentru a discuta propuneri, care sunt îndreptate spre consolidarea statalității, a păcii interetnice, a suveranității naționale și a independenței Patriei noastre", se spune în declarația PCRM.



În document se mai menționează că "în cazul creării unei coaliții liberale de dreapta cu participarea forțelor radicale ex-

tremiste, Partidul Comuniștilor va fi impus să anunțe despre trecerea sa în opoziție responsabilă". "Altfel este imposibil de

a opune rezistență scenariului de distrugere a economiei, a sferei sociale și a statalității Republicii Moldova", se mai arată în declarația PCRM.

Anterior, agenția Omega, apropiată PCRM, scria, cu referință la surse din conducerea Partidului Comuniștilor, că "PCRM nu se teme de aflare în opoziție. "Alegerile au arătat că noi nu am pierdut din încrederea populației: pentru partidul nostru a votat practic același număr de alegători ca și la ultimele alegeri. Astfel, cei care cred că noi nu avem încotro, și vom accepta coaliție oricând, cu oricine și cu orice preț - se înșală", a menționat sursa agenției Omega.



# Cultivarea ciupercilor cu profit garantat

Cultura ciupercii nu este una tradițională pentru Republica Moldova. Cultivarea și consumul ciupercilor a început să se dezvolte în ultimii 15 ani. Piața ciupercilor și produselor din ciuperci din Moldova poate fi împărțită în segmentul populației urbane și segmentul populației rurale. În general, concluzia este că, în mare parte, ciupercile se consumă în orașe (în special, în Chișinău și Bălți), deoarece populația rurală tradițional consumă produsele cultivate pe loturile personale, ciupercile fiind un produs pentru ocazii speciale și mai puțin pentru consum zilnic.

În Republica Moldova nu există date disponibile privind producția și consumul ciupercilor. Volumele estimate ale producției locale au fluctuat între 250 și 400 tone pentru anii 2005-2006. Totodată, se estimează, că consumul total de ciuperci a crescut de la aproximativ 849 tone în 2004 până la 1600 tone în 2008.

Prețurile interne pentru ciupercile proaspete depind de câțiva factori, așa ca: oferta totală, tipul produsului, originea sa.

Majoritatea vânzătorilor en-detail susțin, că producția și oferta internă

Prețurile la ciuperci fluctuează în timpul anului, dar arată aproximativ după cum urmează: toamna, iarna și primăvara, când sunt înregistrate cele mai mari vânzări, prețurile cu amănuntul variază între 20 și 45 lei pentru un kilogram. Prețurile sunt stabilite, în primul rând, în dependență de cererea existentă, precum și de ofertă. Cererea cea mai mare se înregistrează în decembrie și aprilie. Anume în această perioadă importurile din Polonia încep să influențeze prețurile. În luna mai are loc tranziția de la iarnă la vară și, de obicei, oferta este mai mare decât cererea și prețurile încep să scadă. Din toată cantitatea de ciuperci de pe piață 80% sunt vândute la restaurante. Ciupercile prelucrate și produsele din ciuperci se comercializează cu amănuntul marinate și conservate. Produsele procesate din ciuperci, predominant, sunt de origine poloneză. În acest condiții, Republica Moldova poate să dezvolte acest sector profitabil și există toate premisele pentru obținerea de profituri considerabile din creșterea și prelucrarea ciupercilor. Un avantaj clar în acest proces este deficitul de ciuperci pe piața UE, care este acoperit din importuri.



Două tipuri de ciuperci sunt crescute în Republica Moldova: Champinion (70%) și Păstrăv (30%). Champinionii predomină în segmentul ciupercilor proaspete de mult timp, dar păstrăvul a început să câștige pondere mai recent. Majoritatea vânzătorilor en-gross susțin că păstrăvul a reprezentat circa 20% din volumul total al vânzărilor în 2005. Producerea ciupercilor este în special organizată în gale-riile subterane din Cricova și Mileștii Mici. Conform estimărilor specialiștilor, Moldova dispune de aproximativ 2,000 ha de spații subterane ce pot fi organizate pentru producerea ciupercilor, dintre care doar 10 ha sunt utilizate la momentul actual. De asemenea, există crescători de ciuperci la suprafață, situate în clădirile fostelor ferme, depozite, etc. La momentul actual, aproximativ 40 de producători de ciuperci activează în Republica Moldova, dintre care doar 25% își desfășoară activitatea anul în prejur. Doar câțiva din producători sunt înregistrați oficial și activează în domeniul dat de peste 3 ani.

## Caracteristica comparativ a produselor alimentare dup conținutul substanelor nutritive

| Substanțe nutritive    | Conținutul, % |             |           |           |                       |
|------------------------|---------------|-------------|-----------|-----------|-----------------------|
|                        | În carne      | În ciuperci | În legume | În fructe | În produse animaliere |
| Proteine               | 14,0-23,0     | 2,5-5,5     | 1,2-2,3   | 0,4-0,6   | 3,5-12,0              |
| Grăsimi                | 5,5-37,0      | 0,2-0,8     | 0,1-0,3   | -         | 3,5-84,0              |
| Hidrați de carbon      | 0,2-0,5       | 3,0-6,0     | 1,5-4,5   | 10,0-13,0 | 0,5-4,8               |
| Substanțe minerale     | 1,0-2,0       | 0,5-1,5     | 0,4-2,1   | 0,2-0,6   | 0,6-1,1               |
| Celuloză indigestibilă | -             | 1,0-3,5     | 1,0-1,3   | 1,5-4,2   | -                     |
| Apă                    | 70,0-75,0     | 88,0-91,0   | 74,0-95,0 | 82,0-88,0 | 13,0-87,0             |
| Calorii                | 1000-3500     | 200-400     | 80-900    | 500-600   | 500-1500              |

este foarte inconsistentă și imprevizibilă. Lipsa comunicării între diferiți producători și neaplicarea principiilor de piață (contract, grafic de producere și livrare) influențează considerabil formarea prețurilor pe piață. După cum arată experiența vânzătorilor en-detail de la piața centrală din Chișinău, prețurile pot să fluctueze considerabil timp de 2-3 zile. Sezonalitatea prețurilor poate fi observată, de asemenea, pe parcursul anului, în special, în timpul sărbătorilor de Crăciun și Paști, precum și în timpul verii, când, de obicei, consumul de ciuperci descrește datorită abundenței de fructe și legume proaspete pe piață.

Costurile de producere la scară mică sunt mai reduse, în special din cauză că nu sunt luate în calcul astfel de cheltuielile cum sunt: forța de muncă, deprecierea, etc. și că, de obicei, producătorii mici nu sunt înregistrați oficial, ceea ce le permite să scape de unele cheltuieli, cum ar fi taxele și impozitele plătite de către agenți economici.

Cultivarea păstrăvului pe cale intensivă, (suprafața încăperii 50 m<sup>2</sup>)

Esența cultivării păstrăvului. La cultivarea ciupercilor prin metoda intensivă este necesar să utilizăm substraturi special pregătite din deșeuri vegetale. Ciclu tehnologic de cultivare (de la pregătirea substratului până la sfârșitul recoltării) constituie 7-9 săptămâni, ceea ce permite într-un an de a efectua 5-6 rotații.

Cultivarea păstrăvului se poate efectua în diferite încăperi, unde poate fi asigurat un microclimat necesar. Pentru producerea ciupercilor pe cale industrială este necesar să se asigure un șir de condiții tehnice, cum ar fi: loc pentru păstrarea materiei prime vegetale necesare și, totodată, pregătirea substratului nutritiv; încăperi aerisite pentru inocularea și creșterea păstrăvului, încăperi tehnice asigurate cu frigider pentru păstrarea miceliului și răcirea primară a ciupercilor, păstrarea inventarului necesar la păstrăvărie. Ușile și ferestrele la încăperi trebuie să fie er-

metice. Încăperea pentru inoculare și creșterea ciupercilor trebuie să fie asigurată cu încălzire, echipament pentru umezirea aerului și re-circularea lui, stelajele metalice trebuie să fie prelucrate cu materiale anti-coroziune. Pentru asigurarea controlului microclimatului în încăpere trebuie instalate termometre, psihometre și luxometre (aparate de măsurat luminiscenta).

Bugetul total estimativ al investițiilor la crearea unei păstrăvării pe suprafața de 50 m<sup>2</sup> de încăpere este de aproximativ 80 mii lei.

**IMPORTANT:** Pentru creșterea eficientă a păstrăvului este necesar să se asigure pe tot parcursul ciclului de producere separarea mediului exterior (mediului cu impurități și bacterii) de cel unde va avea loc inocularea și creșterea ciupercilor.

## Bugetul de investiții la crearea unei păstrăvării (suprafața încăperii 50 m<sup>2</sup>)

| Specificare investițiilor                           | UM   | Cantitatea | Costul unitar, lei | Suma, lei | Structura, % |
|-----------------------------------------------------|------|------------|--------------------|-----------|--------------|
| Echipament pentru sisteme de ventilare              | unit | 4          | 1,000              | 4,000     | 5.0%         |
| Carcasa metalică pentru saci                        | tone | 2          | 20,000             | 40,000    | 50.1%        |
| Sistemă de iluminare (lumină de zi - 12 becuri)     | unit | 12         | 300                | 3,600     | 4.5%         |
| Echipament pentru prelucrare termică a substratului | unit | 1          | 10,000             | 10,000    | 12.5%        |
| Materiale de construcție și finisare                | lei  | X          | X                  | 10,000    | 12.5%        |
| Inventar la crescătorie de ciuperci                 | lei  | X          | X                  | 5,000     | 6.3%         |
| Alte investiții (10%)                               | lei  | X          | X                  | 7,260     | 9.1%         |
| TOTAL                                               | lei  | X          | X                  | 79,860    | 100.0%       |

Durata fazei de creștere a păstrăvului depinde de mai mulți factori (particularitățile miceliului și normei de semănare, temperaturii de incubare și creștere a ciupercilor). Tot ciclul de dezvoltare a culturii păstrăvului se poate efectua într-o cameră, unde condițiile microclimatului se vor modifica în dependență de consecutivitatea fazelor de cultivare.

Pentru planificarea corectă a producerii păstrăvului este necesar să cunoaștem ce cantitate de substrat se poate de plasat în încăpere, ca pe toată durata ciclului de producere cultura să fie asigurată cu cele necesare (umiditate, căldură, lumină și aer). De obicei, crescătorii de păstrăv ocupă cca. 60% din tot spațiul încăperii.

Există o mare varietate de stelaje metalice și sisteme de plasare a sacilor cu substrat nutritiv pentru creșterea păstrăvului. În fiecare caz, antreprenorul trebuie să ia în considerație diametrul blocului (sacul - 400-500 mm) și să adauge distanța dintre saci 200-300 mm. Precum și să asigure spațiu tehnic de 50-70 cm pentru treceri. Sa-

**– o afacere de familie**

cii vor fi amplasați în așa mod, încât de la pod și podea să se asigure distanță de 30-50 cm pentru optimizarea microclimatului.

**IMPORTANT:** Pentru creșterea eficientă a păstrăvului este necesar să se asigure crearea bazei de materie primă, care include nu selectarea celor mai ieftine, dar stabile după calitate și utilitate.

**Pregătirea substratului nutritiv.** La cultivarea păstrăvului prin metoda intensivă pregătirea substratului nutritiv necesită utilizarea diferitor deșeuri vegetale: paie ale culturilor cerealiere și leguminoase, coji de floarea-soarelui, ciocleji și știuleți de porumb, etc. Este important la prepararea substratului nutritiv să se asigure controlul calității înainte de pregătire și în timpul pregătirii, și anume determinarea umidității paielor (nu mai mult de 25%) și procentul de conținut al azotului (nu mai mult de 0,3%).

În literatura de specialitate sunt specificate trei metode de pregătire a substratului nutritiv, dar cea mai răspândită metodă este hidro-termică. Pentru fiecare metodă este caracteristic să se asigure pasterizarea cât mai calitativă a substratului. După încălzirea apei se efectuează prelucrarea termică a substratului pe durată de 1-5 ore la temperatura de 80-90°C. Apoi, se scoate din vas substratul, se răcește și se distribuie câte 15 kg în saci. Sacii trebuie să fie 400-500 mm în diametru. Sacii se taie la lungime de 100-120 mm. După umplerea acestora cu substrat nutritiv, se face perforarea blocurilor (sacilor), care poate fi efectuată în formă de tăieri în cruce (30X30 mm). Suprafața deschisă nu trebuie să fie mai mică de 3% din suprafața blocului.

Calcularea consumurilor pentru pregătirea  
substratului pentru un ciclu de cultivarea a păstrăvului  
(suprafața încăperii 50 m<sup>2</sup>)

|                                    |      |            |           |           |
|------------------------------------|------|------------|-----------|-----------|
| Pregătirea substratului nutritiv   | UM   | Cantitatea | Preț, lei | Suma, lei |
| Paie                               | tone | 0.8        | 200.00    | 168.0     |
| Coji de floarea-soarelui           | tone | 0.4        | 100.00    | 36.0      |
| Apă pentru prelucrarea termică     | m³   | 24.0       | 16.00     | 384.0     |
| Var                                | kg   | 15.0       | 5.00      | 75.0      |
| Miceliu                            | kg   | 67.5       | 30.00     | 2,025.0   |
| Prelucrarea termică a substratului | Kwt  | 600.0      | 1.33      | 798.0     |
| Cheltuieli de transport            | km   | 200.0      | 2.50      | 500.0     |
| Alte investiții (10%)              | lei  | X          | X         | 398.6     |
| TOTAL                              | lei  | X          | X         | 4,384.6   |

**Semănatul miceliului.** Pentru semănat miceliul trebuie pregătit din timp (se scoate din frigider, unde a fost păstrat la temperatura de 2°C și se plasează în încăpere curată), se mărunțește (la plasarea lui în substrat trebuie mărunțit până la boabe separate). Temperatura substratului pregătit trebuie să fie 20-26°C în timpul semănatului (dar nu mai mică de 16°C și nu mai mare de 30°C). La temperatură de 30°C și mai sus miceliul moare, iar la temperaturi joase activitatea procesului de creștere se încetinește. Este necesar să se asigure pregătirea unui bloc (sac)

bine tasat si cu o densitate înaltă.

### **Faza de incubare a păsărilor.**

În faza de incubare nu este nevoie de iluminare. În încăperea este necesar să se asigure circulația normală a aerului. Umiditatea trebuie să fie de 85-90%. Temperatura optimă pentru incubare este de 22-24°C. Această fază durează 10-14 zile, după care începe faza următoare, care presupune schimbarea microclimatului în cameră.

**Faza de creștere a păstrăvului.** Următoarea fază se constituie din câteva perioade: stimularea formării recoltei și creșterea ciupercilor. O condiție importantă pentru această fază este asigurarea iluminării încăperii. Stimularea formării recoltei se începe de la reducerea temperaturii aerului până la 12-15°C, precum și se efectuează aerisirea pentru înlăturarea CO<sub>2</sub> (concentrația înaltă de bioxid de carbon duce la creșterea neadecvată a ciupercilor prin pălărie deformate și picior lung). Perioada de răcirea durează 2 zile, iar apoi se ridică temperatura în cameră până la 15°C. Creșterea ciupercilor durează de la 3-5 zile până la 5-8 zile, în dependență de temperatura din cameră. Umiditatea optimală constituie 80-85%.

**Recoltarea păstrăvului.** Când mărimea pălărilor de păstrăv atinge 40-70 mm (maximum este de 100 mm) și marginile se îndreaptă, ciupercile trebuie recoltate. Ciupercile proaspăt recoltate pot fi păstrate fără pierderea calităților timp de 2 luni la temperatură de -4°C și în decurs de o săptămână la temperatură de 0-7°C, iar la temperatura camerei, ciupercile pot fi păstrate o zi.

La un ciclu, de pe același substrat, cu același miceliu, pot fi obținute 3-5 recolte de păstrăv. Cele mai mari producții

se obțin la primele trei recoltări (75-85% din recolta planificată), iar în cazul în care condițiile de cultivare sunt optime, recoltările 4 și 5 constituie cca. 20-30% din recolta estimativă.

După ultima recoltare se efectuează curățarea substratului. În această perioadă se deconectează lumina, se întrerupe asigurarea pătrunderii aerului (numai se asigură re-circulara lui), se ridică temperatura aerului până la 24-26°C pentru asigurarea încălzirea substratului până la temperatura de 28°C (în centrul sacului). Se întrerupe umidificarea aerului. Peste 5 zile se efectuează

stimularea formării recoltei, la fel ca și pentru cele precedente și se asigură efectuarea operațiilor tehnologice descrise pentru prima recoltare a păștrăvului.

**Argumentarea economică a cultivării păstrăvului.** În continuare se propune un exemplu practic de argumentare economică a cultivării păstrăvului pentru o mini fermă de creșterea ciupercilor. Suprafața încăperii de care dispune antreprenorul constituie 50 metri pătrați și este arendată. Cultivarea păstrăvului va fi efectuată în patru cicluri pe an (fiecare ciclu va include patru recoltări de la un substrat pregătit). Prețul mediu de comercializare a păstrăvului va constitui cca. 27 lei/kg (pentru lunile reci ale anului prețul este mult mai mare).

### Argumentarea economică a cultivării păstrăvului (suprafața încăperii 50 m<sup>2</sup>)

| Specificare                                        | Um      | Cantitatea | Preț, lei | Total, lei |
|----------------------------------------------------|---------|------------|-----------|------------|
| I. Venituri din vânzări                            | lei     | X          | X         | 113,400.0  |
| Păstrāv (7 kg/sac * 150 saci * 4 cicluri)          | kg      | 4,200.0    | 27        | 113,400.0  |
| II. Consumuri variabile anuale (A+B+C+D)           | lei     | X          | X         | 37,943.8   |
| A. Costul mijloacelor de producție                 | lei     | X          | X         | 23,094.4   |
| Costul substratului și pregătirea lui              | cicluri | 4          | 4,385     | 17,538.4   |
| Costul apei                                        | m3      | 24         | 16        | 384.0      |
| Costul energiei electrice (300 kWt/lună)           | Kwt     | 2400       | 1.33      | 3,192.0    |
| Peliculă pentru saci                               | kg      | 60         | 25        | 1,500.0    |
| Lăzi plastic pentru ciuperci (10 kg și 10 rotații) | lăzi    | 40         | 12        | 480.0      |
| B. Costul serviciilor                              | lei     | X          | X         | 9,000.0    |
| Servicii de transport (30 km într-o direcție)      | rute    | 12         | 150       | 1,800.0    |
| Servicii de consultanță                            | unit    | 8          | 200       | 1,600.0    |
| Servicii de încălzire (7 luni sezonul)             | Gkal    | 28         | 200       | 5,600.0    |
| C. Costul lucrărilor manuale                       | lei     | X          | X         | 2,400.0    |
| Angajați sezonieri                                 | om/zi   | 24         | 100       | 2,400.0    |
| D. Alte consumuri (10% din total variabile)        | lei     | X          | X         | 3,449.4    |
| III. Profit brut (I-II)                            | lei     | X          | X         | 75,456.2   |
| IV. Consumuri fixe anuale                          | lei     | X          | X         | 15,793.3   |
| Consumul plu certificate și achitarea impozitelor  | lei     | X          | X         | 3,600.0    |
| Uzura anuală calculată                             | lei     | X          | X         | 6,507.5    |
| Plata de arendă a încăperii                        | m2      | 50         | 85        | 4,250.0    |
| Alte cheltuieli (10% din totalul fixe)             | lei     | X          | X         | 1,435.8    |
| IV. Total consumuri (II+IV)                        | lei     | X          | X         | 53,737.1   |
| V. Profit net (I-IV)                               | lei     | X          | X         | 59,662.9   |

Reieșind din calculele prezentate în tabelul anterior, suma veniturilor din vânzări la păstrăvărie constituie 113,400 lei și costul total este de 53,737 lei. Reieșind din aceste considerente, profitul anual posibil de obținut se cifrează la 59,663 lei de pe 50 m<sup>2</sup> de încăpere la cultivarea păstrăvului.

Investițiile necesare pentru crearea unei păstrăvării pentru o suprafață de încăpere de 50 m<sup>2</sup> constituie 79,860 lei.

## Calcularea termenului de recuperare a investițiilor la păstrăvărie

|                                                   |                     |           |
|---------------------------------------------------|---------------------|-----------|
| Indicatori de calcul                              | UM                  | Calculare |
| Suma investițiilor totale la crearea păstrăvăriei | lei                 | 79,860    |
| Profit net anul obținut de la păstrăvărie         | lei                 | 59,663    |
| Termen de recuperare a investițiilor              | ani                 | 1.34      |
| Numărul de persoane ce administrează afacerea     | business de familie |           |

Reieșind din suma totală a investițiilor la crearea păstrăvăriei și nivelului anual planificat al profitului net, termenul de recuperare a investițiilor va constitui 1.34 ani pentru antreprenor, ceea ce prezintă un interes practic pentru diversificarea activităților și veniturilor în spațiul rural.



### Concluzii referitor la dezvoltarea afacerilor de creșterea ciupercilor

■ În condițiile în care producția de ciuperci din Moldova este concentrată predominant în gospodării mici, este dificil pentru producătorii locali să acopere necesarul pentru piața locală și mai ales să se orienteze spre exportul ciupercilor proaspete. În cazul în care producătorii autohtoni doresc să-și extindă producerea sau să se orienteze la export, este necesar ca antreprenorii să modernizeze considerabil producerea prin implementarea tehnologiilor avansate și să se consolideze/coopereze sub diferite forme.

■ Foarte important pentru Republica Moldova este ca producătorii să înceapă să se ocupe de dezvoltarea propriei industrii și tehnologii, dacă doresc să fie competitivi în viitor în propria țară și peste hotare.

**Andrei ZBANCĂ,**  
**doctor în economie**

Consumul ciupercilor se asigură prin următoarele tipuri de produse: ciuperci proaspete; ciuperci de cultură în conservă (ciuperci în oțet (marinate), ciuperci murate, ciuperci în ulei de măsline sau alte uleiuri vegetale comestibile, ciuperci sterilizate, ciuperci în saramură); ciuperci deshidratate; granule și pudră din ciuperci; ciuperci congelate; extract de ciuperci, concentrat de ciuperci și concentrat deshidratat de ciuperci.

Ciupercile procesate numără cca. 55% din totalul pieței mondiale (50% sunt conservate și 5% deshidratate), în mare parte din cauza perioadei de valabilitate scurte. Olanda deține cea mai puternică industrie de conservare cu o pondere de 39% din piață, urmată pe China.

Ciupercile de specialitate continuă să fie considerate delicate, iar piața este profitabilă datorită faptului, că valoarea lor a crescut cu aproximativ 15% în ultimii ani. Această piață este dominată de ciupercile Shii-take și păstrăv, care reprezintă mai mult de 60% din ciupercile de specialitate. China prezintă o poziție fermă pe piața ciupercilor de specialitate, unde producătorii reprezintă 80% din piața mondială de păstrăv.

Cererea mondială continuă să fie focalizată asupra ciupercilor butoni albi de *Agaricus*. Aceste ciuperci numără aproximativ 40% din producția mondială, în care crescătorii principali sunt plasați în SUA, Franța și China. Europeanii rămân a fi cei mai mari consumatori a ciupercilor butoni albi. Germania importă cel mai mult în comparație cu alte țări, care reprezintă circa 40% al tuturor importurilor de ciuperci procesate. Germania este urmată de SUA, Franța, Belgia, Suedia și Norvegia (în termeni de import).

Prin Terminalul de la Giurgiulești

# Cerealele din Moldova pot fi exportate pe cale maritimă

● **costurile de transport vor fi cu până la 12 USD/tona mai mici**  
**exporturile anuale de cereale din Moldova sunt de până la 800 mii tone**

Exportul de cereale poate fi efectuat, din luna august, și pe cale maritimă, după ce la finele săptămânii trecute a fost inaugurat Terminalul de Transbordare a cerealelor din portul liber Giurgiulești.

Obiectivul are o capacitate de export de 500 mii tone pe an, în condițiile în care exporturile anuale de cereale ale Moldovei sunt de până la 800 mii tone.

În caz de necesitate, Terminalul poate lua la păstrare până la 200 mii tone de cereale din alte țări, care să fie exportate la momentul potrivit.

Terminalul are o capacitate de primire de trei mii tone de cereale pe zi, aduse cu transport auto și feroviar, precum și o capacitate de încărcare zilnică a navelor de până la șapte mii tone, cu o viteză de încărcare de 300 tone pe oră.

Terminalul este dotat cu utilaj modern de laborator, care permite stabilirea rapidă și exactă a calității cerealierele. "În decurs de 15 secunde, laboratorul poate fi oferit date exacte referitor la conținutul de gluten și proteine din cereale, precum și referitor la alți parametri ai grâului", a explicat directorul Terminalului, Vadja Ghashi.

Prezent la ceremonia de deschidere, președintele în exercițiu, Vladimir Voronin, a subliniat că deschiderea unui obiectiv ca Terminalul cerealier va permite Moldovei să evite atât la import, cât și la export, costurile suplimentare, deoarece costurile de transport pe mare sunt mult mai reduse.

Astfel, potrivit oficialilor, economiile reale vor fi de 10-12 USD la tona de cereale exportate.

Prima navă maritimă încărcată cu produse cerealiere din Moldova va pleca de la Terminalul cerealier din Portul Giurgiulești la data de 15 august curent, a mai spus Vadja Ghashi.

Potrivit lui, compania pe care o rețezintă intenționează să achiziționeze șlepură din România, pentru a-și crea o flotă fluvială de transport proprie, ceea ce, la fel, va conduce la micșorarea costurilor de export.

Sursa citată a menționat că nu se cunoaște exact unde va pleca prima partidă de produse cerealiere, deoarece "cerealele din Moldova sunt importate de mai multe țări". Vadja Ghashi a mai spus că, prin Terminalul de la Giurgiulești vor fi exportate nu numai cereale din Moldova. "Deja există interes pentru exportul de cereale din Kazahstan, care prin intermediul portului de la Giurgiulești intenționează să ajungă pe piața Uniunii Europene", a spus directorul Terminalului.

Terminarul a fost construit de "Trans Cargo Terminal" SRL în colaborare cu ÎCS "Danube Logistics" SRL, investitor general în Portul Giurgiulești. Pentru realizarea acestui proiect au

fost efectuate investiții în sumă de 17 milioane de dolari SUA. Trans Cargo Terminal a investit în construcția laboratorului, depozitelor de cerealiere și echipamentului pentru transbordarea cerealierele. Danube Logistics, la rândul său, a investit în construcția cheiului pentru nave maritime/fluviare, comunicațiilor terestre și feroviare, rețelelor ingineresti și a unei substații electrice de 110 kv. În cadrul Terminalului au fost create 50 de locuri de muncă.



**Terminalul are o capacitate de primire de trei mii tone de cereale pe zi, aduse cu transport auto și feroviar, precum și o capacitate de încărcare zilnică a navelor de până la șapte mii tone, cu o viteză de încărcare de 300 tone pe oră**



**Potrivit oficialilor, economiile reale vor fi de 10-12 USD la tona de cereale exportate**

**Vadja GHASHI, directorul Terminalului:**  
**În decurs de 15 secunde, laboratorul poate fi oferit date exacte referitor la conținutul de gluten și proteine din cereale, precum și referitor la alți parametri ai grâului**

”



Potrivit unui studiu

# Piața funciară din R. Moldova este victima reformelor eșuate

Viorel Chivriga, expert IDIS Viitorul, constată într-un studiu pe care îl semnează că agricultura lipsește în Moldova pentru că există sate depopulate. Reformele din domeniul funciar sunt eșuate și descurajează investițiile de lungă durată, ceea ce provoacă exodul populației din sectorul agricol, se menționează în lucrarea prezentată recent.

Autorul susține că privatizarea terenurilor agricole a fost făcută cu întârziere, netransparent, fără a respecta principiile echității sociale. Legislația pârținoare a permis unor grupuri de interes să achiziționeze active la prețuri derizorii și să acapareze cele mai bune terenuri. Principalele bariere în calea dezvoltării pieței funciare sunt clișeele că există pământ puțin, deoarece sunt un stat mic și că solurile sunt absolut fertile.

„Suprafața arabilă care îi revine unui locuitor din Republica Moldova este dublă față de media mondială care constituie 0,26 ha pe cap de locuitor și față de cea europeană — 0,23 ha pe cap de locuitor”, a menționat Viorel Chivriga la o conferință de presă.

Legislația din domeniul funciar conține contradicții și imperfecțiuni, spune expertul. „Avem un număr impunător de acte care reglementează relațiile funciare. Lipsa de corelare este mai mult decât evidentă. Astfel, sunt proprietari de terenuri agricole, destinate reformei funciare, care nu cu-

nosc locul unde se află loturile agricole din proprietate. Sunt terenuri ale cărui statut rămâne incert, cum ar fi cele neincluse în Cadastrul Funciar. Cel mai grav este că anumite scăpări din legislație pot fi manipulate în favoarea satisfacerii intereselor de grup”, a remarcat Chivriga.

Expertul recomandă instituirea unei burse funciare, care să monitorizeze tranzacțiile din domeniu și să compileze oportunitățile de investiții.

Chivriga mai spune că fondul funciar rămâne în continuare unul divizat și dezintegrat. „Consolidarea terenurilor este una de față, asta deoarece mai bine de jumătate din terenuri sunt



date în arendă pe un termen de până la trei ani, ceea ce descurajează investițiile în agricultură”, explică Chivriga.

Autorul studiului recomandă modificări ale legislației, cu scopul acordării dreptului investitorilor străini de a achiziționa terenuri agricole, cu limitări care ar prevedea dreptul de a procura terenuri în zonele defavorizate, stabilite prin hotărâre de guvern.

Referitor la perspectivele de dezvoltare ale pieței funciare, autorul constată că se întrevăd premise clare de

majorare a numărului de tranzacții comerciale. „Piața funciară va cunoaște o creștere mai rapidă, datorită interesului sporit al investitorilor față de terenurile cu potențial de trecere în intravilan și de cele cu destinație strict agricolă”, estimează expertul. Chivriga prognozează o creștere accentuată a prețurilor la terenurile agricole, cu perspective de schimbare a destinației, adiacente localităților care cunosc o dezvoltare economică mai pronunțată: Bălți, Orhei, Chișinău, Ungheni, Cahul.



## Importurile de cașcaval vor fi reglementate

Guvernul a aprobat o serie de modificări și completări într-o decizie anterioară, pentru a introduce în domeniul reglementat al economiei și importul de unt, lapte-praf și cașcaval.

„Nu e vorba de interdicții. E vorba de aplicarea unor reglementări, care ar pune importatorii în condiții egale cu producătorii autohtoni și ar proteja piața internă”, a declarat Anatolie Gorodenco, ministrul în exercițiu al agriculturii.

El a menționat că liberalizarea importului de produse lactate a destabilizat activitatea întreprinderilor procesatoare, dar și a producătorilor de lapte din republică. S-au diminuat substanțial vânzările. Către 1 iulie curent, stocurile de producție lactată (unt, cașcaval și lapte-praf) atingeau valoarea 69,2 mln lei, iar datoriile față de furnizorii de materie — 16 mln lei.

În decembrie 2008 — mai 2009 au fost importate 778 tone de brânzeturi, 678 tone de lapte-praf, sau de 2 și, respectiv, de 4 ori mai mult decât volumele fabricate în țară.

Importurile pot asigura actualmente piața internă pentru cel puțin 2 luni, stopând astfel, parțial sau integral, producerea și comercializarea produselor autohtone, a spus ministrul agriculturii. Importul



se face la prețuri mai joase cu 40-50% față de cele aplicate la produsele moldovenești, a adăugat Anatolie Gorodenco.

Oficialul a mai spus că în 2004 — 2008 efectivul de vite producătoare de lapte s-a redus cu 120 mii de capete. În 2007, pe fondul secetei, reducerea a fost dramatică — cu peste 40 mii capete. Producția de lapte s-a redus neesențial, menținându-se la nivelul de 600 mii tone anual, din contul majorării productivității animalelor.

## Personalul SFS a fost redus

Guvernul a stabilit efectivul limită al Serviciului Fiscal de Stat (SFS) în număr de 1939 de unități. La 1 iulie statele de personal ale SPS erau formate din 2081 de persoane.

Reducerea se efectuează în conformitate cu orientarea strategică de dezvoltare a fiscoi, de trecere de la aplicarea amenzilor pentru încălcarea legislației fiscale la prevenirea acestor încălcări, de intensificare

a combaterii corupției în organele fiscale, precum și în contextul politicii promovate de Guvern de diminuare a presiunii administrative a organelor de control asupra mediului de afaceri, se menționează în nota informativă a proiectului.

În cele 142 de unități care urmează a fi reduse sunt incluse și locurile vacante înregistrate în prezent în statele de personal ale SFS.

Decizia Guvernului obligă Inspectoratul Fiscal Principal de Stat să prezinte, în termen de 2 luni, efectivul limită al inspectoratelor fiscale teritoriale.

## Fiscul va presta servicii fiscale pe pagina sa de Internet

Serviciul Fiscal de Stat anunță lansarea din data de 23 iulie curent a „ghișeului electronic” pe pagina sa de Internet — [www.fisc.md](http://www.fisc.md).

Prin intermediul ghișeului electronic, contribuabilii vor putea beneficia de servicii on-line de raportare fiscală. Inițial vor fi disponibile două servicii: „Declarație electronică” și „Declarație rapidă”. Totodată, acesta va pune la dispoziția utilizatorilor informațiile publice cu caracter fiscal în rubricile „Facturi fiscale”, „Despre contribuabil” și „Descarcă formulare”.

**Multe informații pot fi accesate pe [www.servicii.fisc.md](http://www.servicii.fisc.md), sau la reprezentanții Centrului de asistență și contact — tel. 82-22-22.**

# Noi standarde de comercializare pentru sectorul legume-fructe

De la 1 iulie a.c. au intrat în vigoare prevederile Regulamentului (CE) nr. 1221/2008 al Comisiei Europene de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1580/2007, care stabilește normele de aplicare a Regulamentelor (CE) nr. 2200/96, (CE) nr. 2201/96 și (CE) nr. 1182/2007 ale Consiliului privind standardele de comercializare în sectorul fructelor și legumelor.

## Standarde generale și specifice

În conformitate cu noile prevederi, numărul standardelor specifice de comercializare se reduce de la 36 de standarde la 10, pentru următoarele fructe și legume: mere, citrice, fructe de kiwi, salată, cicoare creată de grădină și cicoare de grădină cu frunze întregi, piersici și nectarine, pere, căpșuni, ardei gras, struguri de masă și tomate.

Celelalte fructe și legume, care nu fac obiectul unui standard specific de comercializare, trebuie să se conformeze standardului general de comercializare. În acest caz, produsul este considerat ca fiind conform cu standardul general de comercializare, dacă acesta corespunde prevederilor standardelor aplicabile aprobate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite (CEE-ONU).

## STANDARDUL GENERAL DE COMERCIALIZARE

Standardul general de comercializare se regăsește în Anexa 1, partea A, pagina 11 a Regulamentului (CE) 1221/2008. Redăm câteva prevederi principale:

**1. Cerințe minime de calitate.** În limita toleranțelor admise, produsele sunt: întregi; sănătoase (se exclud produsele atinse de putregai sau cu alterări din cauza cărora devin improprie pentru consum); curate (fără materii străine vizibile); fără boli; fără deteriorări cauzate de boli care afectează pulpa; fără umezeală externă anormală; fără miros și/sau gust străin. Starea produselor trebuie să le permită să reziste la transport și la manipulare și să ajungă în stare satisfăcătoare la locul de destinație.

**2. Caracteristici minime de maturitate.** Dezvoltarea și stadiul de maturitate a produselor trebuie să le permită continuarea procesului de maturare și atingerea gradului de maturitate adecvat.

**3. Toleranța.** Prezența în fiecare lot a produselor care nu îndeplinesc

cerințele minime de calitate este permisă în limita unei toleranțe de 10% din numărul sau greutatea produselor, cu excepția fructelor atinse de putregai sau cu alterări din cauza cărora devin improprie pentru consum.

**4. Marcarea originii produselor.** Trebuie să menționați numele complet al țării de origine. În cazul produselor originare dintr-un stat membru, această mențiune este făcută în limba țării de origine sau în orice altă limbă înțeleasă de consumatorii din țara de destinație. În cazul altor produse, această mențiune este făcută în orice limbă înțeleasă de consumatorii din țara de destinație.

## STANDARDE SPECIFICE DE COMERCIALIZARE

Cele 10 standarde specifice de comercializare a legumelor și fructelor se regăsesc în Regulamentul nr. 1221/2008, Anexa 1, partea B, pagina 12.

**Standarde de calitate privind comercializarea merelor.** Prezentul standard reglementează merele din soiurile (cultivarele) provenite din Malus domestica Borkh., destinate livrării în stare proaspătă către consumatori, merele pentru prelucrarea industrială fiind excluse. Standardul are ca obiect definirea calităților pe care trebuie să le prezinte merele după condiționare și ambalare.

La toate categoriile, ținând seama de dispozițiile speciale prevăzute pentru fiecare categorie și de toleranțele admise, merele trebuie să îndeplinească următoarele cerințe minime de calitate: să fie întregi, sănătoase, curate, fără boli, fără deteriorări cauzate de boli, fără umezeală externă anormală, fără miros și gust străin. De asemenea, fructele trebuie să fie culese cu grijă.

### Merele sunt clasificate în trei categorii:

- **Categoria «extra»** - merele din această categorie trebuie să fie de calitate superioară. Ele trebuie să prezinte forma, calibrul și colorația caracteristice soiului respectiv și să aibă atașat un peduncul intact. Pulpa trebuie să fie lipsită de orice deteriorare. Merele nu trebuie să prezinte defecte, cu excepția unor foarte mici alterări superficiale la nivelul epidermei, cu condiția ca acestea să nu afecteze aspectul general al produsului, calitatea, păstrarea și prezentarea sa în ambalaj.

- **Categoria I** - merele din această categorie trebuie să fie de bună calitate. Ele trebuie să prezinte forma, calibrul și colorația caracteristice soiului respectiv. Pulpa trebuie să fie lipsită de orice deteriorare.



Cu toate acestea, sunt permise câteva defecte, cu condiția ca acestea să nu afecteze aspectul general al produsului, calitatea, calitatea de păstrare și prezentarea în ambalaj: un ușor defect de formă; un ușor defect de dezvoltare; un ușor defect de colorație; ușoare defecte la nivelul epidermei, care nu pot depăși: lungimea de 2 cm, în cazul defectelor de formă alungită;

1 cmp din suprafața totală în cazul altor defecte, cu excepția rugii (Venturia inaequalis), a cărei suprafață totală nu poate depăși 0,25 cmp; 1 cmp din suprafața totală în cazul loviturilor ușoare, caz în care epiderma nu trebuie să fie decolorată. Pedunculul poate lipsi cu condiția ca secțiunea să fie curată și epiderma adiacentă să nu fie deteriorată.

- **Categoria II** - această categorie cuprinde merele care nu se încadrează în categoriile superioare, dar corespund caracteristicilor minime de calitate. Pulpa nu trebuie să prezinte defecte esențiale.

În regulamentul mai sunt prevederi referitoare la calibrare (calibrul minim e de 60 mm), dispoziții privind toleranțele, dispoziții privind prezentarea și marcajul (identificarea produsului, natura produsului, originea, caracteristicile comerciale și marcajul de control oficial).

# Criza laptelui: Comisia Europeană propune măsuri pentru stabilizarea pieței lactatelor

Comisia Europeană va continua să facă tot posibilul pentru sprijinirea fermierilor producători de lapte și pentru stabilizarea pieței produselor lactate

ganizațiilor de producători, ca să-și mărească forța de negociere.

## Sistemul cotelor

Consiliul European a solicitat prezentarea unor „posibile opțiuni pentru stabilizarea pieței produselor lactate, cu respectarea rezultatelor bilanțului de sănătate”.

Ar însemna să nu se respecte rezultatele bilanțului de sănătate dacă s-ar modifica sistemul cotelor. Așadar, este exclusă ideea reducerii cotelor sau a suspendării măririlor de cote deja convenite. Producția actuală este oricum cu 4,2% sub nivelul cotei. Comisia sugerează statelor membre să impună taxe suplimentare asupra producătorilor care își depășesc cotele individuale și să folosească acești bani pentru finanțarea retragerilor voluntare din producția de lapte sau să-i redistribuie unor grupuri prioritare.

## Măsurile disponibile

■ Comisia a dat drumul la ajutorul pentru depozitarea privată a untului la începutul lui ianuarie și, anul acesta, s-au depozitat până acum 113 500 de tone. Perioada de acordare a ajutoarelor pentru depozitarea privată va fi prelungită până la sfârșitul lui februarie 2010.

■ Cumpărarea la intervenție de unt și lapte praf degresat a debutat la 1 martie, iar Comisia a propus recent prelungirea achizițiilor până la 28 februarie 2010, adică până la începutul următorului sezon de intervenție. Comisia a propus, de asemenea, să fie abilitată să procedeze la fel și în 2010, dacă situația de pe piață o impune. Până acum, s-au cumpărat 81 900 de tone de unt și 231 000 de tone de lapte praf degresat.

■ În ianuarie, s-au reactivat restituirile la export pentru produsele lactate. Nivelul lor a fost menținut în limite prudente pentru a permite exportatorilor europeni să concureze fără a submina prețurile de pe piața mondială. Comisia va continua să acorde restituiri atâta timp cât va fi nevoie.

■ Sistemul de distribuire a laptelui în școlile UE a fost recent îmbunătățit și sunt în curs discuții pentru a-l face și mai atrăgător.

■ În mod excepțional, Comisia va autoriza statele membre să efectueze până la 70% din plățile directe către fermieri cu începere din 16 octombrie, în loc de 1 decembrie.

■ Statele membre pot acorda și ajutoare de stat de minimis sau împrumuturi în condițiile pieței pentru sprijinirea producătorilor care au probleme cu lichiditățile.

■ Se poate lua în considerare o modificare a cadrului temporal de criză pentru ajutoarele de stat.

■ În acest fel, s-ar putea plăti până la 15 000 EUR per fermier până la sfârșitul lui 2010, scăzând even-

tualele ajutoare de minimis primite de fermierii în cauză.

■ În cursul acestei luni, Comisia a propus o nouă rundă de programe de promovare a produselor lactate.

■ Bilanțul de sănătate a dat statelor membre posibilitatea de a redistribui o parte din plățile directe între fermieri și între sectoare la nivel intern. Fiecare stat membru poate, de exemplu, să stabilească ajutoare specifice pentru anumite tipuri de producție vulnerabile din sectorul lactatelor.

■ Politica de dezvoltare rurală prevede o serie de măsuri de sprijinire a structurării în acest sector. Bilanțul de sănătate a stabilit că „restructurarea sectorului produselor lactate” este una din noile probleme cu care ne confruntăm și pentru care se pot cheltui o parte din sumele adăugate fondului pentru dezvoltare rurală.

■ S-ar putea astfel subvenționa pensionarea anticipată, investițiile, producția de lapte din zonele defavorizate sau cea care respectă mediul înconjurător, precum și practicile de ameliorare a bunăstării animalelor.

■ Comisia implementează în prezent foaia de parcurs propusă în comunicarea sa, „Prețurile la alimente în Europa”, și studiază posibilitatea stabilirii unui nou sistem de monitorizare a prețurilor.

■ Comisia analizează, de asemenea, eventualele practici anticoncurențiale din lanțul aprovizionării cu alimente, în special în sectorul produselor lactate.

■ Dacă va constata disfuncții ale concurenței, Comisia nu va ezita să facă uz de toate puterile sale conform tratatului. Un rol important le revine și autorităților naționale din domeniul concurenței.

■ Fermierii producători de lactate trebuie să fie încurajați și să coopereze mai eficient în cadrul or-

În raportul publicat recent cu privire la situația de pe piața lactatelor, Comisia prezintă o listă a măsurilor disponibile pentru atenuarea gravelor dificultăți cu care se confruntă această piață. Comisia va continua să utilizeze instrumente ca intervenția, depozitarea privată și restituirile la export. Va permite efectuarea în avans a plăților directe către fermieri și tocmai a lansat o nouă rundă de programe de promovare a lactatelor. Printre alte posibile măsuri se numără finanțarea retragerilor voluntare din producția de lapte cu ajutorul banilor obținuți prin taxarea depășirilor de cotă și, de asemenea, includerea fermierilor în cadrul temporar de criză pentru ajutoarele de stat. În plus, statele membre au posibilitatea de a redistribui ajutoare către sectorul lactatelor în temeiul acordului privind bilanțul de sănătate din 2008 și există o serie de căi de a veni în ajutorul producătorilor de lapte în cadrul politicii de dezvoltare rurală. Comisia continuă să analizeze eventualele practici anticoncurențiale din lanțul aprovizionării cu alimente, în special în sectorul produselor lactate. În conformitate cu concluziile Consiliului European din iunie, Comisia nu va reveni asupra deciziilor adoptate cu privire la sistemul cotelor.

„Trebuie să facem tot posibilul ca să-i ajutăm pe producătorii noștri de lapte care sunt confrunțați cu prăbușirea prețurilor”, a declarat Mariann Fischer Boel, comisarul pentru agricultură și dezvoltare rurală. „Vom continua să folosim toate măsurile de care dispunem pentru stabilizarea pieței, dar, așa cum a indicat Consiliul European, nu vom reveni asupra politicii noastre de eliminare lină și treptată a cotelor. A pune în discuție acest proces nu ar face decât să creeze nesiguranță și, oricum, nu ar ajuta cu nimic la remedierea situației actuale.”

**AGRO**  
inform

Publicație Periodică a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova  
“AGROinform”

**Redactor-șef:** Alexandru GÎSCĂ  
**Maketare:** Gaby LUCHIȚA

**Adresa redacției:** MD-2004, Chișinău,  
bd. Ștefan cel Mare, 123 V.  
Tel.: 23-56-98  
e-mail: publicitate@agroinform.md  
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr. 1577  
**Tiparul executat PRAG-3**

# Autonomie energetică a Republicii Moldova

**Anual, se produc până la 6 mln tone de resturi vegetale care pot fi folosite la producerea de combustibil alternativ**

Republica Moldova este un importator net de resurse energetice. Rezervele de petrol și gaz disponibile în țară sunt suficiente doar pentru asigurarea necesităților unui număr mic de localități din sudul țării. În același timp, conflictele regionale pentru tranzitul și tarifele gazelor naturale, chiar dacă nu ne vizează direct, ne afectează nemijlocit. În primul rând, este vorba despre banii pe care trebuie să-i plătim pentru gaz, pentru benzină și motorină. Este un cerc vicios din care putem scăpa numai dacă ne concentrăm asupra unor resurse alternative de energie.

Calculule efectuate de specialiști în domeniu arată că, în Moldova, anual, se produc între 2 și 6 mln tone de biomasă - resturi vegetale, derivate ale activităților agricole, care pot fi folosite în calitate de resurse energetice. Această temă atrage privirea atât ale autorităților, care au început implementarea unor proiecte de încălzire a obiectivelor sociale cu utilaje pe bază de paie, cât și ale mediului de afaceri, care oferă sortimente vaste de echipamente de încălzit pe bază de combustibil alternativ.

Recent, a fost organizat un seminar tematic, în cadrul căruia au fost prezentate tehnologii și mașini moderne de colectare și utilizare a resturilor vegetale, rămase după curățatul viței de vie și a livezilor; a paielor; de producere a combustibilului granulat din aceste deșeuri - pellet și brichet etc. De asemenea, au fost expuse cazane și sobe care funcționează pe baza acestor tipuri de combustibil.

Potrivit organizatorilor, folosirea resturilor vegetale în calitate de combustibil permite nu numai asigurarea cu resurse alternative de energie ieftină, dar promite și soluții pentru gospodăriile comunale, care în fiecare an se confruntă cu problema evacuării acestor deșeuri (crengi, frunze).

Analiza comparativă a caracteristicilor energetice ale diferitelor tipuri de combustibil demonstrează eficiența pelletilor și a brichetelor.

**Ghenadie SANDU**

**Caracteristicile energetice ale brichetelor în comparație cu alte resurse energetice:**

|                               |             |
|-------------------------------|-------------|
| Lemn umed                     | 10 MJ/kg    |
| Lemn uscat                    | 12 MJ/kg    |
| Cărbune brun                  | 16 MJ/kg    |
| Brichete din resturi vegetale | 15-18 MJ/kg |
| Antracit (Cărbune negru)      | 20 MJ/kg    |

*Aplicarea pe scară largă a echipamentelor pe baza de combustibil alternativ este considerată a fi soluția optimă pentru Moldova, în măsură să ne asigure autonomie energetică și costuri mai mici pentru consumatori.*



*Folosirea resturilor vegetale în calitate de combustibil permite nu numai asigurarea cu resurse alternative de energie ieftină, dar promite și soluții pentru gospodăriile comunale, care în fiecare an se confruntă cu problema evacuării acestor deșeuri*



П о с т р о й   с в о й   у с п е х !

**LIGA-2**

Panouri Sandwich  
producere comercializare montaj

**CASUȚE-VAGONETE**  
MULTIFUNCȚIONALE  
(montabile-demontabile)  
producere și montare

**VATĂ MINERALĂ BAZALITĂ**  
material izolanț multifuncțional

**PENOPOLISTIROL**  
termoizolarea pereților, caselor,  
acoperișurilor (M-15, M-25, M-35)

**PAROC SYSTEM** **PENOX**

Tel./fax: +37322/ 276729, 277283,  
GSM: 069777595  
www.panelsystem.md www.liga2.md

**2003 SC CRI-CONSULTING SRL**

CONSTRUCȚII CU REALIZAREA INVESTIȚIILOR PRIN CONSULTANȚĂ

EXECUTAREA FUNCȚIILOR DE BENEFICIAR / INVESTITOR  
LA CONSTRUCȚII DE ORICE CATEGORIE

ВЫПОЛНЕНИЕ ФУНКЦИЙ ЗАКАЗЧИКА / ИНВЕСТОРА  
НА ОБЪЕКТАХ ЛЮБОЙ КАТЕГОРИИ

MD-2012, or. Chișinău, str. 31 August 1989, 129; tel.: 23-76-30, tel./fax: 23-73-26, GSM: 069230428  
www.cri-consulting.md e-mail: office@cri-consulting.md

\* OFERTE

| Produs           | Cantitate  | Descrierea companiei:                                                             |
|------------------|------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Miere de albine  | 0,1 tone   | Andrei Maxian Florești, s. Rădulenii Vechi, Tel.: (250) 46226                     |
| Ardei dulce      | 5 tone     | Vindex Agro Orhei, s.Mălăiești, Tel.: (235) 51648, 0 79535158, Fax: (235) 51648   |
| Brânză de oi     | 2 tone     | Colța Andrei Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841                               |
| Ciuperci păstrăv | 0,5 tone   | Sajin Vera Hâncești, Tel.: (269) 23408, 068083841                                 |
| Grâu alimentar   | 500 tone   | Progagrotter Ungheni, s. Valea Mare, Tel.: (236) 43217, 0 69114254                |
| Grâu alimentar   | 500 tone   | Timplarul Ungheni, Tel.: (236) 23808, 0 69139292                                  |
| Grâu             | 400 tone   | Gruprior-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, 51698, 0 69553653           |
| Grâu             | 100 tone   | Strelciuc Ion Chiril Hâncești, s.Caracui, Tel.: (269) 23406                       |
| Grâu alimentar   | 85 tone    | Nisteriuc Serghei Ungheni, s.Petrești, Tel.: (236) 42276, 0 79041155              |
| Grâu             | 60 tone    | Izurcani Agro Fălești, s.Glingeni, Tel.: (259) 71331, 22951                       |
| Grâu             | 50 tone    | Busuioc Galina Orhei, s.Persecina, Tel.: (235) 47230, 47920, 0 69157573           |
| Grâu             | 20 tone    | Sîrbu Efim Vasile Hâncești, s.Logănești, Tel.: (269) 23408, 0 68083841            |
| Grâu alimentar   | 10 tone    | Cazacov Sofia Ungheni, s.Berești, Tel.: (236) 22579                               |
| Grâu alimentar   | 10 tone    | Ojog Valentina Ungheni, s Buzduganii de Jos, Tel.: (236) 50275, 93762, 0 69784220 |
| Grâu alimentar   | 10 tone    | Ojog Vitalii Râșcani, s. Duruitoarea Noua, Tel.: (256) 24584, 0 67193924          |
| Mere             | 300 tone   | Terra Fruct Fălești, s.Glingeni, Tel.: (259) 94385, 0 79670425                    |
| Bovine           | 50 animale | Ciobanu Vasile Hâncesti, Tel.: (269) 23408, 0 68083841                            |
| Cartofi          | 12 tone    | Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 0 69353231           |
| Cartofi          | 10 tone    | Mereniuc Valeriu Drochia, s.Nicoreni, Tel.: (252) 37880, 27032, 0 69155069        |
| Cartofi          | 2 tone     | Revețchi Igor Drochia, s.Sofia, Tel.: (252) 30320, 27032                          |
| Ceapă            | 100 tone   | Burlacu Victor Drochia, s. Zgurita, Tel.: (252) 44 731, 44 888, 0 79515329        |
| Ovăz             | 5 tone     | Abilitate-Agro Fălești, s. Calugar, Telefon: (259) 23320, 67700                   |
| Porumb           | nelimitat  | Dogotari Andrei Glodeni, Tel.0 68666999                                           |

| Produs                | Cantitate | Descrierea companiei:                                                           |
|-----------------------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Mere                  | 60 tone   | Borivas Agro Fălești, s. Glingeni, Tel.: (259) 71476, 71 319, 0 795 91851       |
| Mere                  | 20 tone   | SRL„Ambarda" Hâncești, Tel.: (269) 23408, 0 68083841                            |
| Mere                  | 15 tone   | RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 0 794 57144               |
| Năut                  | 5 tone    | Busuioc Galina Orhei, s.Persecina, Tel.: (235) 47230, 47920, 0 69157573         |
| Orz                   | 20 tone   | Busuioc Galina Orhei, s.Persecina, Tel.: (235) 47230, 47920, 0 69157573         |
| Orz                   | 5 tone    | Bratunov Liuba Orhei, s.Persecina, Tel.: (235) 47230, 74267, 0 69157673         |
| Pepene verde (harbuz) | 3 tone    | Peatrosov Alexandru Hâncești, s.Ivanovca, Tel.: (269) 23408, 068083841          |
| Porumb                | 15 tone   | Ulinici Maria Nisporeni, str. Codrilor 17, Tel.: (264) 23453, 0 79596327        |
| Porumb                | 10 tone   | Busuioc Galina Orhei, s.Persecina, Tel.: (235) 47230, 47920, 0 69157573         |
| Porumb                | 5 tone    | Munteanu Victor Râșcani, s.Zaicani, Tel.: (256) 72434                           |
| Roșii                 | 4 tone    | Vindex Agro Orhei, s.Mălăiești, Tel.: (235) 51648, 0 79535158, Fax: (235) 51648 |
| Sorg                  | 7 tone    | Cecan Valerian Râșcani, s. Mihăileni, Tel.: 069244527                           |
| Vinete albe           | 2 tone    | Vindex Agro Orhei, s.Mălăiești, Tel.: (235) 51648, 0 79535158, Fax: (235) 51648 |
| Combină SK-5 NIVA     | 1 unitate | Ojog Vitalii Râșcani, s. Duruitoarea Noua, Tel.: (256) 24584, 0 67193924        |
| Ceapă                 | 30 tone   | Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 0 69353231         |
| Ceapă                 | 20 tone   | Revețchi Aurica Drochia, Tel.: (252) 27032                                      |
| Ceapă                 | 20 tone   | Camerzan Arcadie Glodeni, s.Camenca, Tel.: (249) 77339                          |
| Roșii                 | 1 tonă    | Maria Darii Drochia, s. Chetrosu, Tel.: (252) 54 610, 27032, 0 69353231         |
| Sfeclă roșie          | 0,2 tone  | Burlacu Victor Drochia, s. Zgurita, Tel.: (252) 44731, 44888, 0 795 15 329      |
| Varză                 | 20 tone   | Șestovschi Ion Drochia, s.Nicoreni, Tel.: 0 69186016                            |

Compania Luna Clara Orhei, comercializează masă verde de orz pentru furaj în cantități nelimitate Tel.: (235) 29034, 0 79772580

Cooperativa „Fito Arbore” comercializează, cu livrarea în luna noiembrie 2009:

| Puietri de măr MM106     |           |            |
|--------------------------|-----------|------------|
| Soi                      | Cantitate | preț       |
| Golden delicious         | 25 mii    | 14 lei/buc |
| Renet Semirencu          | 25 mii    | 14 lei/buc |
| Idared                   | 25 mii    | 14 lei/buc |
| Florina                  | 25 mii    | 14 lei/buc |
| Starcsur red delicious   | 10 mii    | 14 lei/buc |
| Papirovca (Belai nalive) | 4 mii     | 14 lei/buc |
| Spartan                  | 10 mii    | 14 lei/buc |
| Puietri de prun          |           |            |
| Soi                      | Cantitate | preț       |
| Stenly                   | 50 mii    | 16 lei/buc |
| Ceconscaia Naibole       | 50 mii    | 16 lei/buc |
| Cabardinscaia Ranneaia   | 15 mii    | 16 lei/buc |
| Udlinionnaia             | 10 mii    | 16 lei/buc |
| Prezident                | 10 mii    | 16 lei/buc |
| Puietri de măr M9        |           |            |
| Soi                      | Cantitate | preț       |
| Florina                  | 7 mii     | 18 lei/buc |
| Golden delicious         | 7 mii     | 18 lei/buc |
| Djonogold                | 7 mii     | 18 lei/buc |
| Renet Semirencu          | 7 mii     | 18 lei/buc |
| Portaltai MM 106         | 300 mii   | 2 lei/buc  |
| Portaltai M 26           | 50 mii    | 2 lei/buc  |

CÎ „Fito Arbore”. s. Jora de Mijloc, raionul Orhei.  
Tel: +373 79099525  
+373 79462293

| Produs         | Cantitate | Descrierea companiei:                                                |
|----------------|-----------|----------------------------------------------------------------------|
| Ciuperci       | nelimitat | HISTRIOS SRL Orhei, s.Persecina, Tel.: (235) 47534, 0 69996565       |
| Grâu           | nelimitat | Dogotari Andrei Glodeni, Tel.0 68666999                              |
| Grâu alimentar | 500 tone  | Abilitate-Agro Fălești, s. Calugar, Tel.: (259) 23320, 67700         |
| Grâu           | 50 tone   | VIARC-AGRO Drochia, s. Petreni, Tel.: (252) 70389, 27032, 0 69325505 |
| Orz            | nelimitat | Dogotari Andrei Glodeni, Tel.0 68666999                              |
| Orz            | 220 tone  | Abilitate-Agro Fălești, s. Calugar, Tel.: (259) 23320, 67700         |

\* CERERI

| Produs        | Cantitate | Descrierea companiei:                                         |
|---------------|-----------|---------------------------------------------------------------|
| Fructe uscate | 50 tone   | NISCOOP Nisporeni, str. Chișinăului nr. 10, Tel.: (264) 23286 |

\* Preț negociabil



Mai multe oferte  
și cereri găsiți pe  
**www.agravista.md**